

A large, bold, black letter 'K' is centered on a white background. The letter is stylized with a thick stroke and a slight shadow effect. The word 'De kleine' is written in red, bold, sans-serif font across the top of the 'K'. The number '29' is written in red, bold, sans-serif font across the bottom of the 'K'.

De kleine

29

De K is weer in de maand. De K van Klei, van Keramiek, van Kunst. Maar ook van Kijken, Koesteren, **C**reatief en Knowhow. Kijk & lees in **de kleine K** wat er met Klei Kan.

de kleine K

nummer 29 mei 2017

de kleine K

is hét onafhankelijke digitale keramiek-
magazine.

Elke maand vol inspiratie en knowhow. Met de
weerslag van mijn persoonlijke zoektocht naar
kwaliteit.

Van de inspiratie die het werk geven kan, van
de knowhow die de kunstenaar biedt.

Van het eigen karakter, dat iets laat zien van
de laag onder de werkelijkheid, het mysteri-
euze dat toch altijd een element van goede
kunst is.

Inspirerende keramisten dus en lekker prakti-
sche technische oplossingen.

Met op het podium geselecteerde tentoon-
stellingen en andere interessante evenemen-
ten. En op de **Facebook** pagina het actuele
keramieknieuws.

Mels Boom

De artikelen bieden ook veel mogelijkheden
om door te klikken naar websites: klik op de
gekleurde teksten of op de afbeeldingen. Klik-
ken aan de zijkant van de pagina's is gere-
serveerd voor doorbladeren in iBooks.

Gebruik het liefst **Acrobat Reader** om dit
magazine te lezen. In dat programma werken
ook de links naar andere pagina's in dit docu-
ment.

Als u op een pagina linksonder op *de kleine K*
klikt, gaat u naar de inhoudsopgave.

Klik hier als u de tekst
hierboven niet kunt lezen

Op de vorige pagina: Netty van Osch, **Kuna** (detail), 2008, keramiek, foto: Rick Keus

INSPIRATIE

Netty van Osch
Spelletjes

Tessa Eastman
Sensuele wolken

Cormac Boydell
Verrassingen

INSPIRATIE momenten

Wil van Blokland
Nikki Blair
Sue Paraskeva

KNOWHOW de expert

Roger Lewis
Vertelt meer over zijn speciale
lusters

KNOWHOW wat en hoe

Wat
Aluminiumoxide
Hoe
Terra sigillata

PODIUM & kleipers

Keramiekcentrum
Tiendschuur Tegelen
Wild Things

Colofon

In memoriam

Inspiratie

Netty van Osch

Spelletjes

Ze speelt met woorden, beelden en rauwe emoties. Door een ontregelende combinatie van snoezigheid, humor en grimmig venijn probeert ze de vooringenomenheden van de toeschouwer te doorbreken en ruimte te scheppen voor haar verhaal.

De inspiratie voor haar werk put [Netty van Osch](#) (NL, 1962) rechtstreeks uit de bron: het leven zelf. De installaties vormen de kern van haar werk. Haar beelden zijn pionnen, handlangers die ze opstelt op het speelveld van de installatie. Ze helpen haar verhaal te vertellen.

Een ernstig spel

Er is één ding waarvan Netty's werk doortrokken is: spel. Het spreekt uit de opbouw en aankleding van haar beelden, uit de vindingrijke opstelling van haar installaties en de dubbelzinnige namen en titels die ze haar beelden en installaties mee-

*Op de vorige pagina: Pion: Mister Suspicious, 2004, fotoprint op textiel en keramiek, 20 x 30 x 70 cm
▼ Spel: Leda's Game, 2013, keramiek, porselein en textiel, 106 x 270 x 240 cm. Foto's bij dit artikel: Rick Keus*

▲ *Feestje bij René M.* (detail), 2013, keramiek, textiel, glazuur, 30 x 20 x 70 cm

geeft. Een fascinatie voor het samenspel tussen buitenkant en binnenwereld loopt hier als een rode draad doorheen. Ironie en humor schuwt ze bepaald niet. Maar het spel is serieus, bloedserieus waar het de spelletjes betreft die mensen spelen.

Ook met de toeschouwer speelt Netty een spel. Wie meent haar werk terloops te kunnen bekijken en beoordelen, mist de essentie. Nieuwsgierigheid wordt beloond door inkijkjes in een rijke binnenwereld.

POLymorf

Het rijk waarin deze binnenwereld naar buiten komt, heet POLymorf. De wezens die dit parallelle universum bevolken, zijn in de greep van heftige emoties. Angst, vertwijfeling, zielsverdriet, achterdocht en woede spatten van hun gezicht. De heftigheid van deze emoties – nog versterkt door de priemende blik in hun ogen – contrasteert vaak sterk met hun schattige kinderpakjes, koddige konijnenootjes en andere attributen. De oerkracht van POLymorf is *I*. Aan het hoofd van *I*, dat de vorm heeft van een kiemkrachtige boon, zijn alle andere figuren ontsproten. Als eerste *Mister Suspicious*, die zich afvraagt of hij er goed aan doet zijn innerlijk te tonen door zich binnenstebuiten te keren (zijn pakje is bedrukt met een patroon van spieren en ingewanden). Daarna een tot de tanden gewapende *Trust*, een door slapende honden vergezeld *Faith* en *Wait&Waiting*, de scheppers van het spel. Inmiddels kun je er Leda haar spel zien spelen, onverwacht *Een hekel* krijgen en oog in oog komen te staan met *Mister Sharp!*

Universele Autobiografie

Het spel wordt beheerst door Kuna en PO. Kuna is de koning, het konijn, de ontevreden eenzaat die alles wil vernielen en als alleenheerser de dienst wil uitmaken. PO is een verzamelnaam voor alle bewoners van POLymorf. PO wil bouwen, samenwerken en delen. Omdat PO Kuna voortdurend in de wielen lijkt te rijden, kan Kuna PO niet velen.

De conflicten tussen Kuna en PO vormen vaak de basis voor Netty's werk. Hun verhaal is het verhaal van 'het leven'. Omdat iedereen een Kuna of PO in zich meedraagt, ontstaat een Universele Autobiografie.

Ondertussen moet Kuna oppassen. Er is een *Kuna Catcher* gesignaleerd, die loert op een kans om de akelige eenling met honkbalknuppels de hersens in te slaan.

▼ *Een Hekel*, 2013, keramiek, mineraal, haar, bont, Ø 38 cm

Nekjes en potjes

Netty boetseert haar koppen met de hand. Uitgangspunt is een nek met daarop een potje. 'Daarna', zegt ze laconiek, 'is het een kwestie van duwen en trekken tot alles op z'n plek zit.' Om te voorkomen dat de klei door het contact met haar handen uitdroogt, legt ze het werkstuk op haar knieën op een matje van schuimrubber. Dat werkt het prettigst. Als alles eenmaal op zijn plek zit, kan het dakje erop.

De lijven, die ze zo dun mogelijk probeert te maken, bouwt ze op zonder hulpmiddelen. Na de biscuitstook worden de beelden bespoten met een sinterengobe.

Priemende ogen

Voor de voltooiing van de koppen gebruikt Netty kunstogen. Ze zijn een belangrijk onderdeel van elk beeld: de ogen zijn het enige wat hun autonomie doorbreekt. Via de ogen moet het beeld contact maken met de omgeving. De lichtval is daarbij van groot belang. Als het licht goed in de ogen valt, komen de beelden pas echt tot leven.

Fotografie

Fotografie is een belangrijke inspiratiebron. Niet alleen omdat Netty foto's gebruikt als model voor de portretten en vormen die ze wil maken, maar ook omdat ze er naar streeft haar werk een kwaliteit van het fotografische beeld mee te geven. Ze bereikt dit door met verschillende tinten engobe licht- en schaduwvlakken op de beelden aan te brengen. Het is een van de redenen waarom ze zo haarscherp op het netvlies terechtkomen.

Kinderportretten

Dat ze voor haar werk kinderportretten gebruikt, is een doelbewuste keuze. Volwassenen hebben te veel pukkels, rimpels en andere randruis. Die kan ze niet gebruiken. Ze wil de emoties in hun volle zuiverheid laten zien. Vandaar ook dat ze graag foto's uit de jaren vijftig gebruikt. In die tijd kenden kinderen de fotografie nog niet. De emoties op hun gezichten zijn daardoor heel puur. Dat is precies waar Netty naar op zoek is.

Sander Hendriks

Op de vorige pagina: **Mister Sharp! (detail)**, 2013, keramiek, vilt, zeefdruk, 32 x 32 x 90 cm

▼ **Spel: Woestijdagen**, 2012, keramiek, textiel, hout en vinyl, 5 x 8 x 2 m

Op de volgende bladzijde: **Wait&Waiting**, 2011, keramiek, textiel, mineraal, 115 x 30 x 30 cm

Nummer 29 van de kleine **K!**

Wat begon met een eerste nummer van 11 pagina's is nu, na twee jaar, uitgegroeid tot een volwassen magazine, met interviews, stap-voor-stap artikelen en films. Met verhalen over en aankondigingen van actuele tentoonstellingen, markten en andere evenementen.

Inmiddels al meer dan 4.000 abonnees krijgen het magazine maandelijks in hun mailbox en duizenden downloaden een nummer.

Uit alle hoeken van de keramiekwereld komen lovende kritieken. Over de mooie vormgeving, de saillante teksten, de actuele verhalen en de interessante knowhow.

Naast het digitale magazine is in juli 2016 het eerste boek gepubliceerd. *Het grote **K** boek*. Met inspiratie en knowhow, voor amateurs en professionals. Ook dit boek blijkt aan een behoefte te voldoen en oogst veel waardering.

Al die lof komt niet alleen de uitgever toe, maar ook de schrijvers, die nu zonder beloning reizen en schrijven. Dat willen we veranderen. Daar is geld voor nodig. Bovendien willen we *de grote **K*** elk jaar gaan uitgeven. Tot nu toe is deze investering uit eigen zak betaald, maar dat zal niet jaarlijks gaan lukken. We vragen geen abonnementsgeld om het magazine zo toegankelijk mogelijk te houden. En we vermijden subsidies om onafhankelijk te blijven.

Daarom zoeken we vrienden. Ondersteun deze plannen en word **vriend** van *de kleine **K***. Of **Vriend**. Of misschien wel **VRIEND**. Als u zich aanmeldt, krijgt u jaarlijks een betaalverzoek per mail (geen incasso!) Klik daarvoor op de link op de volgende pagina.

Maak de keramiekwereld
mooier!

Word vriend van de
kleine K

...of Vriend

...of VRIEND

en steun zo *de kleine K*, om elke maand een
mooi magazine te kunnen uitgeven
en elk jaar de papieren versie:
het grote K boek

vrienden doneren € 20 per jaar,
Vrienden € 50 en VRIENDEN € 100

Ja, ik klik hier om mij aan te melden

Natuurlijk kunt u ook gewoon doneren op
IBAN **NL68INGB0007343733** t.n.v. Stichting k+K
Elk ander bedrag is ook van harte welkom

Tessa Eastman

Sensuele wolken

Wolken, omgeven door een natuurlijk raster, als een soort aangroei. Beide elementen verschillend van vorm, kleur, oppervlak. En dus van gevoel. De sensuele wolken van Tessa Eastman.

Voor [Tessa Eastman](#) (GB, 1984) zijn de systemen in de natuur een belangrijke inspiratiebron. 'De cyclus van geboorte en dood, van ontstaan en verval wordt weerspiegeld in de keramiek. Ook daar krijgt de dode modder leven, door ons werk. We maken er iets permanents van, het verlaat onze studio, het krijgt bij mensen een nieuw thuis. Klei is een natuurlijk materiaal en juist dat is denk ik voor veel kunstenaars het aantrekkelijke ervan. Voor mij in elk geval. Als ik bijvoorbeeld naar 3D-geprinte stukken kijk, zie ik dat niet terug. Ik voel er niks bij. Geef mij maar de uitdaging om aan een complex stuk te werken, het voor de nacht rustig weg te leggen

en er de volgende dag weer aan verder te gaan. Hoe gaat het zich ontwikkelen? Blijft het heel? Hoe kan ik het maken zoals ik bedacht heb? Of gebeurt er onderwijl iets waardoor het helemaal anders wordt? Die vragen heb ik als ik aan het werk ben. En zo hoort het ook.'

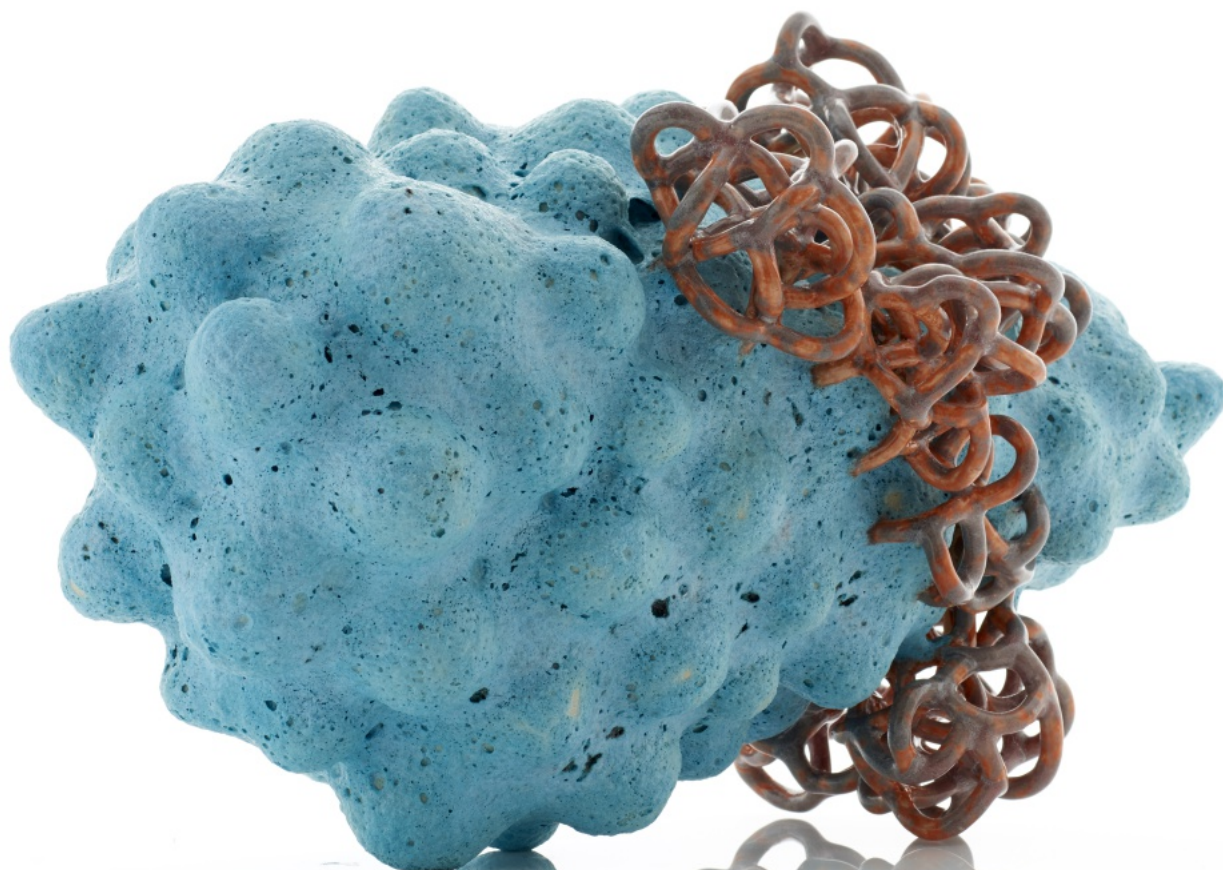
Creatief bij alles

'Nee, ik ben geen familie van Ken Eastman. Misschien in de verte, hoewel ik het nooit heb uitgezocht. Maar ik vind het wel heel mooi werk wat hij maakt. Ikzelf heb de interesse voor kunst en ambacht van thuis meegekregen. Mijn moeder is opgeleid als edelsmid en ze werkte, voor ze

*Op de vorige pagina: **Mint Lollipop Baby Cloud Bundle**, 2017, 20 x 15 x 15 cm*

*▼ **Sprouting Limitless Cloud I**, 2015, 54 x 34 x 30 cm*

Foto's bij dit artikel, tenzij anders aangegeven: Sylvain Deleu

◀ *Burning Slices of Death Cake*, 2012, 16 x 6 x 15 cm ▶ *Melon Berry Burst*, 2006, 30 x 30 x 45 cm
Beide foto's: Sussie Ahlburg

trouwde, als conservator in het Victoria & Albert Museum. Ze stimuleerde mij, mijn zus en mijn broer om creatief te zijn bij alles wat we deden: tekenen, bakken, tuinieren en zelfs bij het vouwen van de was. Zelf was ze vaak bezig met sieraden maken als het huishouden dat tenminste toeliet. Het artistieke komt vooral van haar kant, in haar familie zijn er meerdere personen architect. Mijn vader heeft twee linkerhanden, maar vindt het geweldig als anderen wat moois maken. En ik was de hele tijd aan het tekenen en schrijven. In rekenen was ik een ramp en haakte af, maar als ik wat kon schrijven of bouwen was ik echt geconcentreerd.' Tessa vond dat moeder en zus veel beter konden tekenen en schrijven dan zij, dus besloot ze, aangestoken door een vriendin, met keramiek te beginnen. Een eigen wereld, een eigen talent. Ze schreef zich in bij een cursus. Klei vond ze geweldig en ze verslond alle boeken erover die ze kon vinden. Ze kreeg zelfs de sleutel van het cursuslokaal. 'Ja, ik ging er echt voor, want thuis werd ons geleerd dingen goed aan te pakken en dingen met hart en ziel te doen. Creatief zijn werd gewaardeerd, maar ik kreeg toch wel fijntjes te horen dat ik mezelf er later mee moest kunnen onderhouden, dus werd wel een plan B verwacht...'

Barstende meloenen

Als je in Londen woont, zijn er heel wat mogelijkheden voor een goede keramiekopleiding. Die heeft Tessa dan ook genoten. Eerst studeerde ze aan het Wimbledon College of Art, daarna aan de University of Westminster (vaak noemen mensen het nog steeds Harrow, want daar is de opleiding uit voortgekomen) en ten slotte aan het Royal College of Arts. 'Ik heb echt geluk gehad. Zoveel goede docenten die grote invloed op me gehad hebben, zoals [Annie Turner](#). Zij leerde me dat *less is more*. Daar snapte ik in het begin helemaal niks van. Want ik heb van nature de neiging naar maximalisme en naar een exuberant kleurgebruik. In Harrow was het [Steve Buck](#) die, net als ik, hield van handopbouw, vooral van tijdrovende en ingewikkelde stukken. Hij moedigde me aan om het afwijkende en macabere op te zoeken. Daarop werkte ik acht jaar op die manier. Ik maakte werk zoals *Burning Slices of Death Cake* en *Melon Berry Burst*. Maar een tijd na mijn eindexamen had ik behoefte aan verandering, om iets nieuws in mijn werk te brengen. Daarom schreef ik me in aan het Royal College of Art. Daar studeerde ik tussen 2013 en 2015 onder andere bij [Felicity Aylieff](#). Zij bracht me op een nieuw spoor. Ik liet de toch wat naïe-

▲ **Crystalline Cloud II**, 2016, 30 x 30 x 34 cm

Op de vorige pagina: **Lollipop Mint Baby Cloud Bundle**, 2017, 20 x 15 x 15 cm

ve kitsch achter me en richtte me op het onderzoek van de vormtaal in de natuur, van microscopische organismen. Ik werd gestimuleerd om moedig te experimenteren en om mijn eigen glazuurpalet te ontwikkelen. Het resultaat waren stukken als *Residing Cloud* en *Blood Crystal in Midnight Element*, twee van mijn eindexamenwerken.'

Vis in het water

Vanaf het eerste moment dat Tessa klei in haar handen had, wist ze dat het precies het goede materiaal voor haar was. 'Ermee werken was veel fijner dan tekenen. Ik voelde dat ik er veel meer controle over had, hoewel dat natuurlijk niet zo was zoals elke keramist weet. En de alchemie van het mengen en testen van glazuren was helemaal verslavend. Ik ben nog steeds het gelukkigst als ik in mijn atelier aan het werk ben. Als een vis in het water. Dat doet me denken aan

de eerste prijs die ik als elfjarige voor mijn baksel kreeg: het was het beste van de opdracht 'een vis in een vijver'. Ik was helemaal gelukkig.'

Sensuele wolken

In het vroege werk van Tessa Eastman is de invloed te zien van [Kate Malone](#), met haar vruchten zoals ananassen, meloenen en bessen.

Later maakte ze, zoals ze zelf zegt, kitscheriger werk: bollen vol bloemen, waar armen en benen als stampers uitstaken. Die stukken werden op den duur steeds surrealistischer. Er verschenen figuren die half mens, half kat waren; lichamen zonder hoofd, rondvliegende teddybeerkoppen, keramische taarten. Een wilde menage. 'Op een gegeven ogenblik werd ik er gewoon moe van. Het sprak niet genoeg aan, ook niet bij andere mensen. Ik werd er helemaal down van en dat ging pas weer over op het RCA. Daar maakte ik een wolk, handopgebouwd, fel geel geglaazuurd.

Hij was zonnig, helder. Toen was het over, ik kon weer vooruit. Nog steeds maak ik wolken. Het idee erachter is ruimte. Ruimte die als het ware naar buiten wil en die door een soort rooster omgeven wordt. Het zijn tegenstellingen in vorm, kleur, oppervlak. Tussen de ruimte binnen en buiten.'

Geschiedenis

Tessa vindt dat er nogal wat veranderd is in de keramiekwereld. Er is sprake van een nieuw elan. 'Goed werk heeft altijd invloed en voor mij is dat een van de redenen om dingen te maken. Ik vind het belangrijk dat mensen iets van waar-

de toevoegen aan het medium keramiek, dat al zo'n lange geschiedenis heeft. Maar ja, daar kan later op verschillende manieren naar gekeken worden. Zoals bijvoorbeeld bij Bernard Leach: die wordt geprezen om zijn invloed, maar je kunt ook zeggen dat hij de keramiek verward heeft, verdere ontwikkeling tegengehouden. In ons vak blijven mensen vaak in de traditie hangen, maar gelukkig is er tegenwoordig een soort nieuwe energie, de boel wordt af en toe behoorlijk op zijn kop gezet. De invloed van de techniek is minder, die wordt meer gebruikt als methode om het materiaal op nieuwe manieren in te zetten. Gelukkig!' Ze is ervan in de wolken.

▼ *Red Black Baby Cloud*, 2017, 20 x 15 x 15 cm

Cormac Boydell

Verrassingen

Verhalen over Ierland, zijn geschiedenis, zijn landschap, de mensen. Cormac Boydell brengt ze samen in spontane tekeningen met dik glazuur. Met elke verrassing in de oven als nieuw uitgangspunt. Voor een kleur, een textuur, een inspiratie. Hij heeft een volkomen persoonlijke beeldtaal ontwikkeld: herkenbaar, eenvoudig en spontaan. Direct en zonder effectbejag.

De wereld is mysterieus. En dat moet hij ook blijven. Want wat blijft er anders over van verlangen, van magie, van ontdekking? Juist dat mysterie is essentieel voor wat we kunst noemen. Het is dat magische dat voelbaar is, maar niet aan te wijzen, te isoleren, te beschrijven. Het verwijst naar een essentie achter de dingen. Die magie is duidelijk te herkennen in het werk van [Cormac Boydell](#) (IE, 1946). Het vertelt over de Ierse landschappen, de oude mythen en sagen, de roerige geschiedenis van het land. Over de rotsen en de zee waar hij aan woont, in Ier-

land, op het meest westelijke puntje van Europa. Met het eeuwige groen achter zich en de oceaan voor, als dagelijks wisselend uitzicht.

Ierse ziel

Zo'n afgelegen plek leent zich uitstekend voor een persoonlijke en creatieve manier van werken. Rustig en geconcentreerd. Ver weg van de afleiding van de grote stad, van mode, van trends. 'Natuurlijk word ik door de buitenwereld geïnspireerd, maar dat is meer een indirect proces. Het moet van binnenuit komen, als ver-

Op de vorige pagina: *Vessel in Yellows and Oranges*, 2016, 75 x 57 x 18 cm

▼ *An Marcach / Green Rider*, 2016, 106 x 135 cm. Foto's bij dit artikel, tenzij anders aangegeven: Roland Paschhoff

▲ *An Púca*, 2016, 38 x 40 cm, foto: Sylvain Deleu

Op de vorige pagina, van links naar rechts en van boven naar beneden: *Saint Einne Herds the Cattle, Red Island 1, The Calf Rock 2, Chief, Red Sellig 2, Cernunnos 1*, 2016, elk circa 40 x 40 of 50 x 50 cm

werking van wat ik gelezen en gezien heb. Zonder het precies te kunnen aanwijzen, meer als een associatief proces tussen indrukken en fantasie.' Het kan ook niet anders, want Cormac wil als het ware de Ierse ziel verbeelden. En dat gaat niet zomaar met een plaatje, daar moet dieper voor gegraven worden. Daar komt dat ongrijpbare mysterie weer om de hoek kijken, dat voor de toeschouwer voelbaar moet worden. Ook tijdens het maakproces komt inspiratie naar boven. 'Daarom moet ik gewoon beginnen, met een duidelijk doel. Dat geeft zelfvertrouwen. Als ik dan eenmaal aan de gang ben, gaat het vanzelf. Mijn handen doen het werk en het een leidt tot het ander. Dat is ook zo aan het einde, na de stook. Want dan zijn er altijd wel verrassingen. Kansen om weer heel andere glazuren

te maken of om nieuwe lagen aan te brengen.' Dat laatste noemt hij *edit firing*. Leuk gevonden! De onvoorspelbaarheid van het keramiekvak vindt hij essentieel en o zo aantrekkelijk. 'Ik weet niet wat er met de kleurvlakken gaat gebeuren. Ook niet met de lijnen van de tekening. Alles wordt vloeibaar en dus is het vaak nodig om naderhand nog wat te corrigeren. Soms moet ik er zelfs de slijpschijf op zetten om opnieuw te kunnen glazuren. Maar dan wel op een lagere temperatuur met een aangepast recept om de goede delen niet te verstoren.'

Het blijven mineralen

Boydell was geoloog voor hij kunstenaar werd. Hij werkte jarenlang in Australië en Libië. Dus hij had al de nodige affiniteit met mineralen, zij het

▲ *Winged Head*, 2016, 28 x 33 x 7 cm

op een heel andere manier. Hij komt uit een artistiek nest: 'Mijn vader was schilder, tenminste, tot hij zich helemaal ging wijden aan muziek: componeren, uitvoeren, lesgeven. En mijn moeder was zangeres. Bovendien was ze deskundig op het gebied van Ierse glaskunst. Dus al vroeg ging ik mee naar musea en concerten. Mijn ouders waren destijds bevriend met [Grattan Freyer](#), de 20e-eeuwse pionier van de Ierse keramiek. Ik herinner me zijn atelier in Mayo County, waar ik ooit als vijfjarige was, nog goed.' Ook op school werd er met klei gewerkt. Cormac werkte daar voor het eerst met een oven. Maar voor het overige heeft hij zichzelf alles geleerd. 'Experimenteren natuurlijk en nalezen in handboeken. Ik herinner me vooral Frank en Janet Hamer's *The Potter's Dictionary of*

Materials and Techniques.' De basis als wetenschapper is natuurlijk mooi meegenomen bij de altijd noodzakelijke glazuurproeven.

Alchemie

Op een wilde plek als West-Ierland zou je eigenlijk verwachten dat iemand zijn eigen klei samenstelt. 'Dat zou ik wel willen. Echt. Want dat geeft een sterkere verbinding met wat ik doe. Maar ja, ik moet kiezen en het voorbereidend werk vind ik toch minder belangrijk dan het maken zelf. Vroeger gebruikte ik een Ierse klei, maar de leverancier bestaat niet meer.' Cormac gebruikt een terracottaklei met wat chamotte. En werkt vooral met zijn handen, want gereedschap vindt hij maar een barrière tussen hem en de klei. Daardoor zou de directheid en de spontani-

teit minder worden. Ook de glazuren maakt hij zelf. 'Op die manier kan ik mijn kleuren precies bepalen en subtiel aanpassen aan het werk, net als de textuur. Het gaat erom ze precies te kennen, precies te weten wat je eventueel aan moet passen. Bij in de winkel gekochte glazuren heb je dat nooit. En, niet te vergeten, als geoloog vond ik het laboratorium met zijn alchemie al ge-

weldig.' Als basis voor de glazuren gebruikt Cormac voornamelijk loodbisilicaat, omdat het zo'n mooie heldere kleurrespons heeft. Hij stookt op 1100 °C en dan krijgt zijn klei die mooie diep oranje terracottakleur. Die kleur die onder het glazuur net niet te zien is. Of wel, net als de magie van de Ierse ziel.

▼ **Labhraigh Loingseach and Brigit**, 2016, circa 50 x 50 cm

Op de volgende pagina, van links naar rechts en van boven naar beneden: **Sionnach An Fionn, Cinéaltas / Kindness, Donn, Cormac macAirt, Ceart / Equity, Mananaan macLir**, 2016, elk circa 50 x 50 of 40 x 40 cm, foto's: Sylvain Deleu

LA CÉRAMIQUE KERAMIEKCURSUSSEN IN FRANKRIJK

Leren en genieten in Cordes sur Ciel of La Borne
Werken onder leiding van professionele keramisten

In 2017 onder andere:

Monika Debus - Zoutglazuur bij lage temperatuur
Pep Gomez - Decoraties op steengoed
Fernand Everaert - Terra sigillata
Fritz Rossmann - Porselein
Richard Dewar - Zoutglazuur
Charlotte Poulsen - Dierfiguren

Klik *hier*
voor deze en veel meer cursussen
of kijk op www.laceramique.com | +33 (0)563537297

5 ZOMERWEKEN KERAMIEK IN FRIESLAND

Porselein draaien, 19 - 23 juni, door de Amerikaanse
keramiste Anna Greidanus
Draaitechnieken, 17 - 21 juli en 31 juli - 5 augustus,
door Siete Koch uit Workum
Handvormen en Mille Fiori, 14 - 19 augustus, door
Lies van Huet

En als je nieuwe decoratietechnieken uit wilt proberen
kan dat zeker tijdens de cursus *Traditioneel schilderen*
en *Druktechnieken*, door Annigje van der Veen
Maximaal 8 deelnemers per cursus.

Klik *hier*
voor tarieven en aanmelding
of kijk op www.lieskeramiek.nl

SBB Gouda Ambachtelijke opleiding
keramische technieken

SBB Gouda is dé
Nederlandse
keramiekopleiding.
Ook voor masterclasses
en korte cursussen.

**U bent van
harte welkom!**

SBB Gouda keramiek opleiding
Winterdijk 4a, Gouda
0182 - 515 274 www.sbbgouda.nl

De website van de kleine **K** is vernieuwd!

Uw keramische handboeken
Geschreven door **Netty Janssens**

Snel in huis?
Bestel via de
website!

Bestellen: www.ceramiccolor.nl

Inspiratie **M**omenten

Wil van Blokland, te zien tot
28 mei bij Museum Waterland

Inspiratie Momenten

Nikki Blair

Sue Paraskeva

Knowhow

De expert: Roger Lewis

Roger Lewis gebruikt al sinds het begin van zijn carrière als keramist lusters. Hij maakte er bij toeval kennis mee. Sindsdien is hij blijven experimenteren en heeft hij heel persoonlijke varianten gevonden. Ze zijn aangebracht op mat glazuur in plaats van glanzend. Op ongeglazuurd, verglaasd biscuit. Roger vertelt hier hoe hij het ontdekte. En licht natuurlijk een tipje van de sluier op.

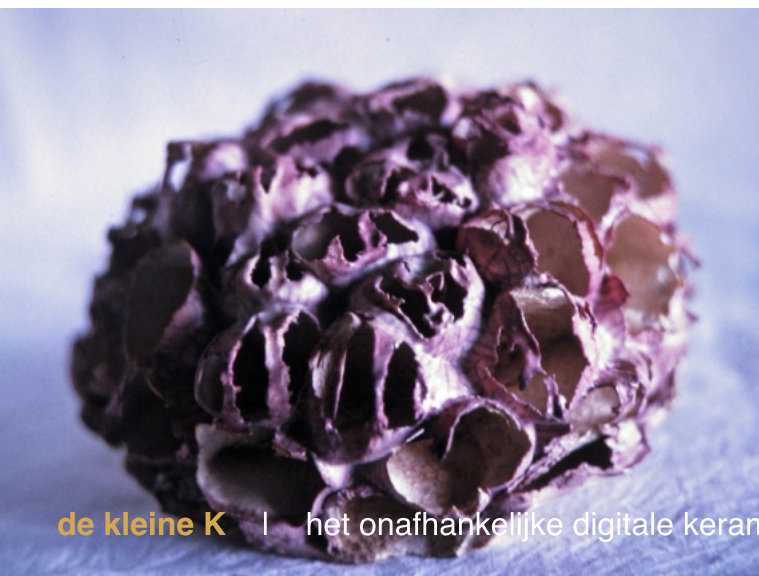
Ik ben geboren in 1946. Toen ik jong was, was de wereld economisch gezien een stuk gunstiger voor jongeren dan nu. Het grote voordeel dat ik had ten opzichte van degenen die nu aan de weg proberen te timmeren, was dat voortgezet en hoger onderwijs gratis was voor iemand uit een arbeidersgezin zoals ik. Ik kreeg de kans om te leren en te werken om zo mijn dromen te verwezenlijken, een kans die jongeren met eenzelfde achtergrond nu niet meer gegund is, behalve als ze bereid zijn zich diep in de schulden te steken. Ik betaalde geen collegegeld en ontving niet alleen een beurs waar ik van kon leven, maar toen ik keramiek studeerde aan het Cardiff College of Art waren ook nog eens alle materialen gratis en in overvloed aanwezig.

Lusters en tempels

Een bijzonder voorbeeld hiervan deed zich voor toen het hoofd van de opleiding aan het begin van het derde jaar op een dag naar mij toe kwam met een flesje met daarin 25 gram helder platinaluster (dat is tegenwoordig bijna € 200,- waard) en zei: 'We hebben dit net binnengekregen, wil je kijken wat je ermee kan doen?'

Het gratis luster, dat ik echt niet uit eigen zak had kunnen betalen, was niet de belangrijkste reden waarom ik een installatie met architecturale en landschappelijke elementen maakte voor mijn eindproject – dat hield verband met mijn eerdere ambitie om architect te worden en het

Op de vorige pagina: **Red Dot Pot**, 2007, h 15 cm
► Twee tempels en een boom, 1969, h 42 cm ◀ Gietklei met ringeloor over watten aangebracht, 1971, b 20 cm
Foto's bij dit artikel: Roger Lewis

idee hoe ik dit landschap tentoon kon stellen kwam voort uit mijn liefde voor kermisattracties – maar het hielp zeker. Het grote architecturale landschap, geplaatst in een geparfumeerde kamer met gedempt licht en met toepasselijke geluiden van een BBC lp vol geluidseffecten, leek best wel op een kermisattractie. Ik kwam zelfs bijna in de verleiding om een kleine entreprijs te vragen! De tempels, die in eerste instantie geïnspireerd waren op de Griekse architectuur, maar gaandeweg steeds meer weg kregen van de Indiase bouwkunst, hadden glimmende koepels gedecoreerd met het platinaluster. Het ziet er nu erg gedateerd uit, maar het waren de jaren 60. The Beatles en The Rolling Stones vierden hoogtij en het was een unieke periode voor de mode. Toen ik een aantal jaren later een sollicitatiegesprek had, stopte ik de kofferbak van mijn piepkleine Isetta vol met een van deze tempels en twee van mijn keramische bomen. Ik had toentertijd meer haar dan nu en gekleed in de stijl van die periode moet ik een opvallende

verschijning zijn geweest. Ik zag er waarschijnlijk uit als een karakter uit de film *The Yellow Submarine*, maar toch kreeg ik de baan.

Minder risico's

Commerciële lusters waren voor mij nooit het belangrijkste product om mijn keramiek mee af te werken, maar gedurende mijn vijftigjarige carrière heb ik ze regelmatig laten terugkomen in mijn werk, en ik gebruik ze nog steeds in sommige werken. Ik was de lusters, wanneer ze op glanzend glazuur werden aangebracht, al snel zat en probeerde ze vervolgens aan te brengen op mat glazuur. Toen realiseerde ik me dat ze gebruikt konden worden op een ongeglazuurde ondergrond zolang de klei maar hoog gestookt, helemaal verglaasd en compleet niet-poreus was. Lusters kunnen daarna zonder verspilling worden aangebracht – op biscuit worden materiaal en geld verspild, want de ondergrond zuigt als vloei-papier – en sommige lusters zijn erg duur.

Op de vorige pagina: Vorm, 1988, h 60 cm ▼ Sculptuur, met platen opgebouwd, 2016, h 16 cm

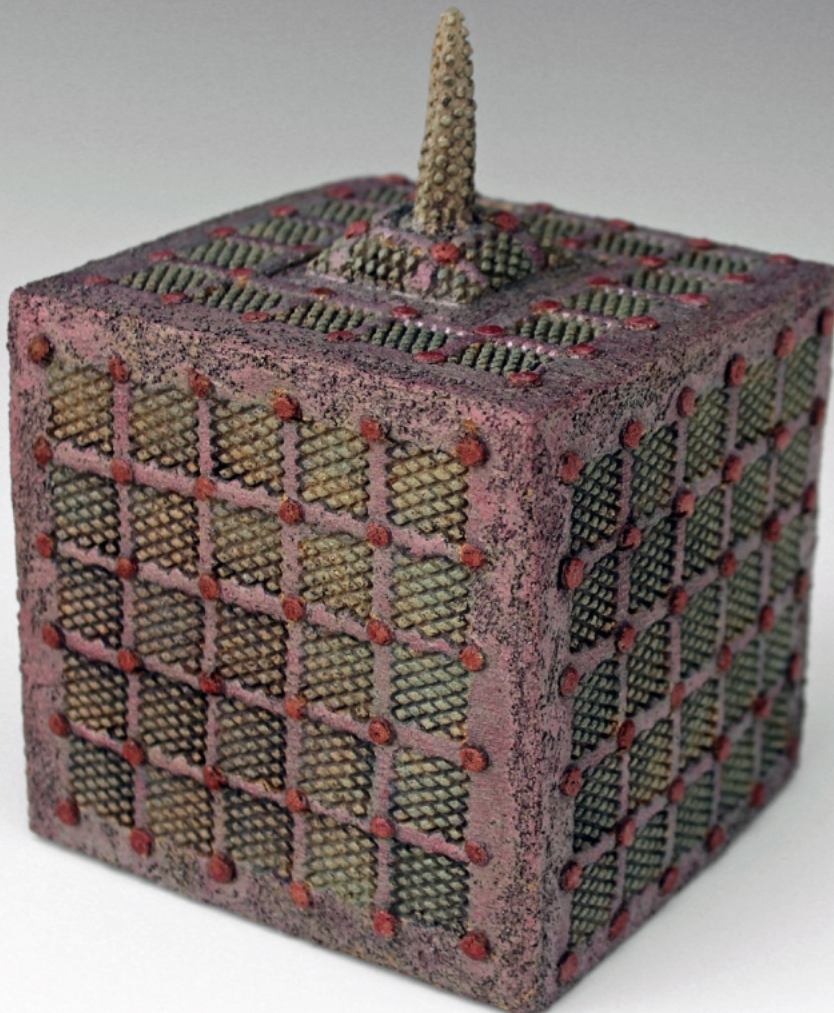
Zo gaf ik ongeglazuurd werk een oppervlak dat heel geschikt was voor lusters, zoals bij de stukken waar ik aan het einde van de jaren 70 en in de jaren 80 aan werkte. Ik had ervoor gekozen keramiek te studeren omdat ik graag met klei werkte, niet omdat ik nu zo geïnteresseerd was in aardewerk. Ik had vooral belangstelling voor de sculpturale vorm. Gebruiksgoed vond ik niet zo interessant en in de eerste 15 of 20 jaar was het grootste deel van mijn werk dan ook sculpturaal. Een van de redenen dat ik ervoor koos om lusters te gebruiken bij de objecten waar ik op dat moment aan werkte, was omdat het vaak weken, soms zelfs maanden duurde voordat deze objecten klaar waren. Voorheen moest ik soms grote stukken weggooien vanwege onvolmaaktheden in het glazuur en dat was ontzettend demotiverend, vooral omdat ik er zoveel tijd in had gestoken. Het gebruik van lusters was bij dit soort objecten een veiligere keuze. Er kan weinig misgaan met deze techniek mits er

kleurtesten zijn gedaan, en zelfs als je niet tevreden bent met het resultaat is het mogelijk het object opnieuw te stoken, de kleur eraf te branden en opnieuw te beginnen. Een ander voordeel van het gebruik van lusters bij sculpturale objecten is dat het laagje dat aangebracht wordt, zo dun is dat de details en de textuur niet verloren gaan en niet vervagen.

De techniek

Ik ga uit van een reeks gekleurde lusters die ik mooi vind als ze op zichzelf worden gebruikt, maar die ook geschikt zijn om met elkaar te mengen om zo andere bruikbare kleuren te creëren. Over het algemeen kies ik kleuren die niet te duur zijn. Ik gebruik bijvoorbeeld maar kleine hoeveelheden rood omdat dit een van de duurdere soorten is. Ik neem blauw, groen, amber, sepia, geel en turquoise en af en toe ook andere kleuren uit het uitgebreide kleurenschaal. Hiervan is blauw het duurste, gevolgd door

Op de vorige pagina: **Lustre Figure Form**, 2015, h 19 cm ▼ **Lustre Box**, 2014, h 16 cm

groen, maar de rest is van een goedkopere prijsklasse. Als ik de kleuren meng, pipetteer ik het luster druppel voor druppel op een klein schaal-tje. Het duurt niet lang voordat je goed kan inschatten hoeveel je moet mengen om een bepaald oppervlak te bedekken. Gemengde kleuren die je vaak gebruikt, kun je ook in grotere hoeveelheden maken en bewaren in een lege fles. Ik heb een heleboel kleurproeven liggen die ik kan raadplegen als ik aan een nieuw werk begin.

Ik gebruik vaak gechamotteerde klei voor mijn werk met lusters. Nadat het is biscuitgestookt, worden sommige objecten gewassen met mangaandioxide of met zwarte stain; dit wordt er bijna helemaal weer afgeborsteld zodat alleen het reliëf, de plooien en de gleuven donker blijven. (Mangaan kan worden gerecycled omdat het na een dag of twee in het water naar de bodem zakt. Gebruik rubber handschoenen wan-

neer je met mangaan werkt.) Het object wordt vervolgens gestookt op steengoedtemperatuur en als het eenmaal is afgekoeld, kan het luster worden aangebracht. De laatste tijd heb ik geëxperimenteerd met zwarte soorten klei en slib op lichtere soorten klei. Na de biscuitstook wrijf ik soms ook wat glazuur of porselein in de overgebleven textuur. Dit geeft meer variatie in het oppervlak wanneer er luster op wordt aangebracht. Bij objecten die zijn opgebouwd uit vlakken zonder textuur gebruik ik soms schuurpapier om het oppervlak gladder te maken voordat ik het luster aanbreng. Ik gebruik kleine hoeveelheden transparant glazuur om de stippen en strepen op sommige objecten beter uit te laten komen en om te zorgen voor contrast. Het rode luster gebruik ik voornamelijk op deze geglazuurde stippen. De kleuren die deze techniek geeft, zijn weerbestendig. Ik heb al enige jaren het hele jaar door één of twee objecten in mijn tuin staan en die hebben hier absoluut niet onder geleden.

▼ *Kleine geribbelde schaal, 2014, b 26 cm*

Het aanbrengen

Wanneer je luster aanbrengt, is het van belang om rubber handschoenen te dragen en te werken in een goed geventileerde ruimte. Ook al heb ik mechanische ventilatie in mijn studio, toch zet ik als het even kan de deuren van mijn studio open.

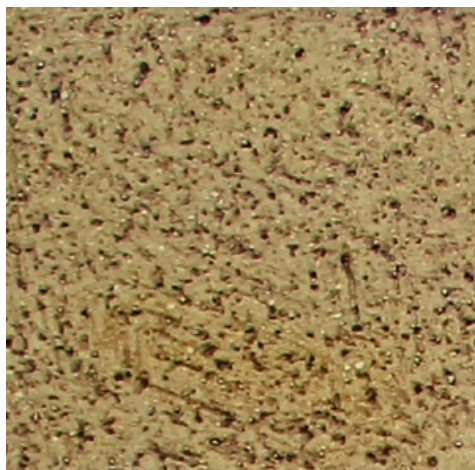
De onbewerkte lusters zijn vaak bruin of groen van kleur, ongeacht wat hun uiteindelijke kleur wordt na het stoken. Als het te dik wordt aangebracht op een geglaazuurd oppervlak is de kans groot dat het beschadigt en kaal wordt na het stoken. Dit kan ook gebeuren als de olie voor de suspensie niet kan ontwijken tijdens het wegbranden. Voor het stoken moet je gebruik maken van een goed geventileerde oven, met de ventilatiekanalen open en de afzuiging aan. De ventilatie van de meeste ovens is vaak niet toereikend, het is daarom dan ook noodzakelijk om de oven 3 à 4 maal handmatig te ontluchten tot een temperatuur van 400 °C door het (elektrisch) veiligheidslot te ontgrendelen en de deur te openen om de rook te laten ontsnappen. Als je

gekleurde lusters aanbrengt op een geglaazuurd oppervlak zullen de penseelstreken zichtbaar blijven. Dit is niet het geval als je gebruik maakt van de dure metalen lusters, zolang ze maar goed zijn aangebracht. Penseelstreken vormen helemaal geen probleem als het luster wordt aangebracht op ongeglazuurde verglaasde klei, behalve bij porselein, omdat dit al een heel glad oppervlak heeft nadat het hoog gestookt is. Desondanks kun je erg mooie kleuren krijgen als je luster gebruikt op porselein. Je kunt ook speciale olie kopen om zo nodig het luster te verdunnen. Ik merk dat rood soms stroperig wordt en niet zo goed houdbaar is als de andere kleuren, die kun je namelijk redelijk goed bewaren, mits op een koele plek. De olie kan gebruikt worden om penselen schoon te maken, maar gewone terpentijn werkt eigenlijk net zo goed. Lusters worden over het algemeen gestookt op 750 °C. Het stoken duurt vaak maar kort en is dus, afhankelijk van de grootte van de oven, relatief goedkoop.

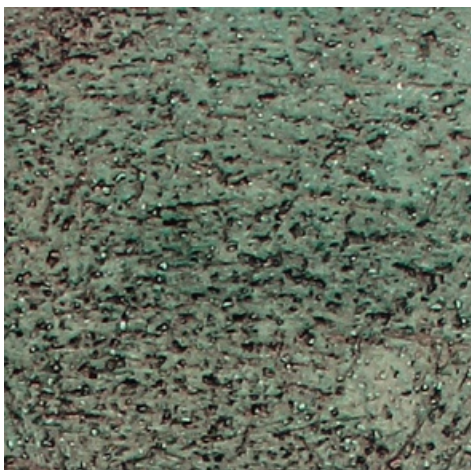
Roger Lewis

▼ Luster mengen

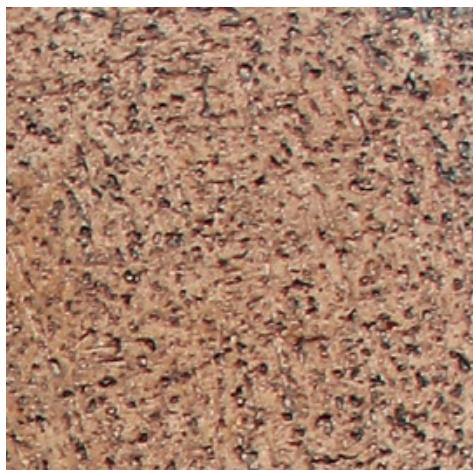

Geel

Smaragdgroen

Amber

Lichtblauw

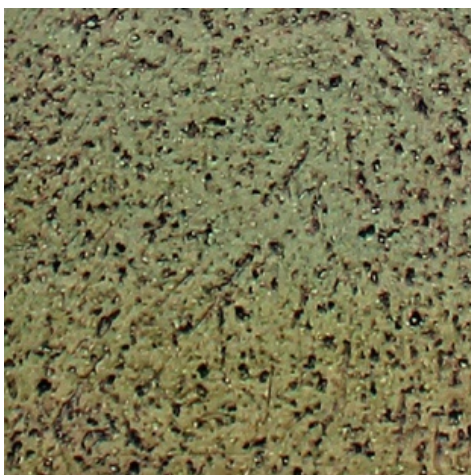
Turquoise

1 Turquoise
1 Geel
1 Grijs

8 Geel
1 Rood

8 Geel
1 Smaragd

4 Amber
1 Turquoise

Op de volgende pagina: *Sculptuur met drie accenten*, 2017, h 27 cm ▲ Luster proefplaatjes

Aluminiumoxide

Aluminiumoxide (aluinaarde of alumina) is het belangrijkste bestanddeel van bauxiet, dat gebruikt wordt voor het produceren van aluminium. Het erts wordt onder andere gewonnen in Suriname en Australië.

Samenstelling

De formule voor aluminiumoxide is Al_2O_3 . Molecuulmassa 102, geen gloeiverlies.

Klei

Aluminiumoxide kan in gecalcineerde vorm toegevoegd worden aan klei om de krimp te verminderen en de sterkte te vergroten, zowel voor als na de stook. Door het effect op de krimp heeft toevoeging ook invloed op de passing van glazuren en vermindert het vervorming. Kwarts wordt in porseleinmassa's soms deels vervangen door aluminiumoxide ter verbetering van de mechanische eigenschappen.

Glazuur

Toevoeging van aluminiumoxide in glazuren verbetert de stabiliteit van de smelt. Het verhoogt de smelttemperatuur, de viscositeit en de uiteindelijke hardheid. Het smelttraject wordt verlengd. Glazuren zijn erdoor beter bestand tegen de invloed van zuren en andere stoffen. Het kan de transparantie verminderen en heeft daardoor ook invloed op de kleurontwikkeling: kleuren worden minder helder. Bij sommige kleurende oxides kan de kleur helemaal veranderen: chroom kan rood worden in plaats van groen. Het invoeren van aluminiumoxide gebeurt meestal niet met de zuivere grondstof vanwege de slechte neiging tot smelten. Andere grondstoffen die aluminiumoxide kunnen leveren zijn geschikter (klei, veldspaat).

Kleur

Wit.

Uitzetting

Laag.

Smeltpunt

Circa 2050 °C.

Veiligheid

Zeer fijn stof. Gebruik een goed stofmasker.

Kosten

Circa 4,00 €/kg.

Terra sigillata

In de oudheid wisten pottenbakkers al hoe ze hun werk een prachtig matglanzende finish konden geven. Dat deden ze met terra sigillata, verzegelde klei. Bij het proces werden grove kleideeltjes uit slib verwijderd om zo een uiterst fijn slib te krijgen. Deze methode wordt nog steeds veel gebruikt. Ad van Lieshout vertelt hoe het in zijn werk gaat.

Terra Sigillata is een zeer fijn kleislib dat aangebracht wordt op ongebakken, gepolijst werk. Men verkrijgt hierdoor een bijzonder matglanzend effect.

Benodigheden

- 10 gram (1 eetlepel) waterglas (natriumsilicaat);
- 500 gram gedroogde klei (ik heb hiervoor Witgert 11SF, witte steengoed klei gebruikt);
- 0,75 liter water;
- maatbeker(s);
- een Chinese kwast;
- een eetlepel.

Aanmaak

- Meet de hoeveelheid water af in een schone maatbeker.
- Voeg onder goed roeren geleidelijk de gedroogde klei toe totdat er een vloeibare massa ontstaat.

- Meng hierna het waterglas er doorheen (het totale volume is nu bijna 1 liter).
- Zet de maatbeker afgedekt weg.
- Na 24 uur zijn de zwaardere deeltjes naar de bodem gezakt en zweven de lichtere in de vloeistof.
- Giet deze vloeistof voorzichtig over in een andere maatbeker en gooi het bezinksel weg (niet door de gootsteen).
- Voeg water toe tot het oorspronkelijke volume (ongeveer 1 liter).
- Laat het nogmaals afgedekt 24 uur staan.
- Giet wederom de vloeistof voorzichtig over in een andere maatbeker en gooi het bezinksel weg.
- Het resultaat: perfecte terra sigillata.

Na 24 uur zijn de zwaardere kleideeltjes bezonken (zo'n 300 ml). Het waterglas zorgt ervoor dat de lichtere deeltjes langer in de vloeistof blijven zweven.

In principe kun je elke kleisoort gebruiken (omdat de zwaardere deeltjes toch naar de bodem zakken) maar maak voor het beste resultaat de terra sigillata van dezelfde kleisoort als je werkstuk.

Opbrengen en polijsten

- Roer de terra sigillata voor het aanbrengen goed door.
- Doop de Chinese kwast in de vloeistof en strijk het overtollige langs de rand van de maatbeker af.
- Kwast in één richting de terra sigillata op je werkstuk; let erop dat er zich geen druppels vormen.
- Laat het slib goed intrekken en drogen voordat je gaat polijsten.
- Polijst je werkstuk met een gekreukeld plastic zakje of oude nylonkous totdat er een lichte glans verschijnt.
- Herhaal dit tot maximaal drie lagen, maar zorg ervoor dat je per laag telkens in een andere richting kwast.

Het kan zijn dat na het polijsten van de eerste laag er nog geen glans verschijnt. Bij de tweede of derde laag komt deze echter tevoorschijn.

Bak het werkstuk af tussen de 1050 en 1100 °C. Mocht de glans na de stook minder geworden zijn, poets het werkstuk dan op met blanke bijenwas.

Inkleuren

Witte terra sigillata kun je ook inkleuren met oxides of pigmenten. Gebruik hiervoor maximaal 10 gram op 100 gram terra sigillata. Kleurstoffen zinken echter sneller naar de bodem omdat deze zwaarder zijn dan de kleideeltjes. Hierbij geldt: constant door blijven roeren. Eveneens zorgen kleurstoffen ervoor dat de glans minder wordt, maar dit kun je opvangen door wederom na de stook het werk te boenen met blanke bijenwas.

Terra sigillata is, afgesloten, langere tijd houdbaar op een donkere plaats.

Ad van Lieshout

Het kleislib ▲ voor en ▼ na het bezinken

Ad van Lieshout, **PODS**, 2010, handgevormd, rood bakkende steengoed klei, terra sigillata, 7 x 12,5 x 8 en 12,5 x 9,5 x 10 cm, foto: Ad van Lieshout

De grote K: de kleine K op papier

De grote K. Net als de kleine K gaat dit boek over keramiek, inspiratie en knowhow.

Hoe vind ik mijn eigen weg, mijn eigen stem, mijn eigen manier om me in klei uit te drukken? En als ik die wel al gevonden heb, hoe realiseer ik dan mijn werk? Met welke materialen, technieken en gereedschappen?

Dit boek gaat over inspiratie en knowhow. Het laat zien hoe bekende en beroemde kunstenaars hun inspiratie vinden en gebruiken om heel persoonlijk en karakteristiek werk te maken. En zij laten bovendien stap voor stap technieken zien waarmee dat werk gerealiseerd kan worden.

Vind nieuwe inspiratie, probeer nieuwe technieken uit. Combineer ze met wat u al doet. Lees over 45 interessante kunstenaars en ontdek hoe zij hun eigen weg gevonden hebben. Kijk in hun technische keukens. Bent u amateur of professional, galeriehouder of verzamelaar, dit boek zal een bron van inspiratie zijn.

Het grote K boek, HET grote KERAMIEK inspiratie en knowhow BOEK, Mels Boom, 2016, Stichting k+K, 256 pagina's, A4 (210 x 297 mm), paperback, genaaid, gedrukt op papier met FSC-merk, kleur, Nederlandstalig, ISBN 978-90-825430-0-1, € 29,95. Te koop via de [webshop van de kleine K](#), winkels voor keramische materialen en op markten waar de kleine K aanwezig is.

Reacties op het boek:

‘Een uitzonderlijk kwalitatief boek dat de keramiek behandelt met eerbied en diversiteit.’

‘Verrassend, interessant, fraai vormgegeven boek. Ben er blij mee!’

‘Ook in dit boek fantastische foto's en achtergrondinformatie. Top!’

‘Een musthave!!! Ik ben er heel blij mee!’

‘Ik vind het ook een prachtig en inspirerend boek. Bedankt eveneens voor de correcte levering.’

‘Mooi boek: ik heb er net heerlijk in zitten lezen.’

‘Dankjewel voor zoveel pracht en weelde.’

‘Fantastisch boek! Kan ik iedereen aanbevelen!’

‘WOW!! The book came in the mail. It is GLORIOUS!’

‘Het ziet er weer voortreffelijk uit.’

‘Kan ik iedereen aanbevelen!’

Keramikos Art Supplies

Nieuwe workshops en exposities

Alles over gietklei en gieten

Bob van Schie

Deze workshop is bedoeld voor zowel beginners als voor gevorderden. Er bestaan vele soorten mallen, vele gietmethoden, vele soorten gietklei. In deze workshop leren we de soorten en verschillen kennen. We gaan werken met zowel aardewerk als porselein en daarbij oefenen met verschillende manieren van gieten en afwerken. Hierin leren we de traditionele methode voor reproductie maar gaan ook experimenteren om uit mallen unica's te maken.

Zaterdag 13 mei 2017 van 10.00 - 16.00 uur

Druktechnieken 1

Netty Janssens

Zelf stempels maken in 4 verschillende materialen. Hoe kun je met een stempel reliëf maken, al dan niet met kleur, direct in de natte klei. Maar ook een vlakdruk, dit is een druk zonder hoogteverschil op droge, leerharde of biscuit gestookte klei. De gemaakte stempels zijn altijd in elke fase van je werk te gebruiken.

Ook gaan we zelf transfers met rijstpapier maken. Voorstellingen, gestempeld op rijstpapier, in elke gewenste kleur. Deze rijstpapiertransfers zijn weer te gebruiken op een leerharde of biscuitgebakken scherf. Na het aanbrengen van een rijstpapiertransfer op een gebakken scherf is alles veegvast en, na droging, ook geschikt om meteen van een laag (kwast)glazuur te voorzien.

Zaterdag 20 mei 2017 van 10.00 - 16.00 uur.

Alles over porselein en pigmenten

Henk Wolvers

Deze workshop gaat over het werken met gekleurd porselein. Na de introductie zal Henk uitleg geven over: Soorten porselein, bijzondere eigenschappen van porselein, diverse bewerkingsmethoden, wel of niet glazuren, werken met engobes en inkleuren van de porselein.

U gaat zelf aan de slag met het inkleuren van porselein en het maken van proeven. Hierna gaan de proeven in de oven en worden gebakken. De tweede dag worden de resultaten besproken en wordt er gewerkt n.a.v. een kleine opdracht.

Zaterdag 27 en zondag 28 mei van 10.00 tot 16.00 uur.

RAKUVARIA-LIVE !

keramiek
festival

volg mij !!

PINKSTEREN
zo & ma

www.rakuvaria.com

Krenten uit de pap

Hoogtepunten uit de collectie Doensen

20-1 t/m
7-5 2017

KERAMIEKCENTRUM TIENDSCHUUR TEGELEN

Kasteellaan 8 • 5932 AG Tegelen NL • www.tiendschuur.net • Tel. +31 (0)77-3260213
Openingstijden: dinsdag t/m zondag van 11.00-17.00 uur.

MET WERK VAN:

Beate Andersen, Hans Munck Andersen, Arnold Annen, Arne Åse, Gordon Baldwin, Jeroen Bechtold, Karen Bennicke, Mieke Blits, Inez de Booi, Simone ten Bosch, Wim Borst, Rob Brandt, Marianne van den Breeden, Alison Britton, Gisèle Buthod-Garçon, Noor Camstra, Joan Carillo, Robert Cooper, Lies Cosijn, Heidi Daamen, Philippe Dubuc, Sheila Fournier, Pascal Geoffroy, Maggi Giles, May An Go, Horst Göbbels, Linda Gunn-Russell, Babs Haenen, Susanne Hahn, Nirdosh Petra van Heesbeen, Vilma Henkelman, Netty van den Heuvel, Marja Hooft, Kees Hoogendam, Annikki Hovisaari, Guul Jacobs, Karin Järvinen, Hans de Jong, Harm Kamerlingh Onnes, Klaartje Kamermans, Walter Keeler, Yvonne Kleinveld, Lily ter Kuile, Michel Kuipers, Sonja Landweer, Geert Lap, Jeanet Leach, Leo Leewis, Alexander Lichtveld, Dick Lion, Johan van Loon, Carol McNicoll, Bodil Manz, Richard Manz, David Miller, Roel Mollema, Jet Mous, Kojin Nagami, Thomas Naethe, Barbara Nanning, Beate Nieuwenburg, Heleen van Nieuwland, Mieke Oldenburg, Marijke van Os, Colin Pearson, Henry Pim, Paulien Ploeger, Jacqui Poncelet, Veronika Pöschl, Peder Rasmussen, Etie van Rees, Anton Reijnders, Kees van Renssen, Jane Reumert, Corien Ridderikhoff, Lucie Rie, David Roberts, Johnny Rolf, Jan de Rooden, Natale Sapone, Alev Siesbye, Sandy Simon, Richard Slee, Martin Smith, Hein Severijns, Pieter Stockmans, Angus Suttie, Geoffrey Swindell, Henriëtte Syatauw, Janice Tchalenko, Anneke Teulings, Ad Timmermans, Marianne De Trey, Norman Trapman, Jan van der Vaart, Hanneke Verhey, Petri Voet, Irene Vonck, John Ward, Diet Wiegman, Christian Wisse, Henk Wolvers, Natscha Zaludova en meer.

25e Internationale Keramiekmart **Dwingeloo**

90 keramisten
Diverse demonstraties
en attracties

Hemelvaartsdag
Donderdag
25 mei 2017

10.00 tot 17.00 uur
De Brink - Dwingeloo
Entree €3,-
kinderen tot 12 jaar gratis

Winnaar 2016
Joke Dekker

www.keramiekmartdwingeloo.nl

INTERNATIONALE GLAS- & KERAMIEKMARKT Zondag 28 mei 2017 10 tot 18 uur

Wood Janice

Szeja Izabela

Biris Lisa

Vanhoutte Marthe

Claes Katia

Ontdek porcelein, gebruiks aardewerk,
tuinkeramiek, sieraden, sculpturaal werk
en glaskunst in de meest verrassende stijlen.
In- & outdoor evenement in een prachtige omgeving

Unieke kunst in alle prijsklassen

Méér dan 70 standhouders

Doorlopend demonstraties

Inkom 3 €

Gemeenschapscentrum Den Breughel
Wespelaarsesteenweg 85
3150 Haacht - België

Org. Kunststichting Perspektief vzw
www.artksp.be artksp@gmail.com

SCULPTURALE EXPRESSIE

Al sinds meer dan 25 jaar organiseert Atelier du
Mouton d'Argile wekelijkse workshops
beeldhouwen en boetseren.

Aan de voet van de Pyreneeën (60 km ten z
van Toulouse). 3-8 juli, 14-19 aug, 28 aug-
2 sept. Kleine groep: 6 uur les per dag, Vakk.
docent, in pracht natuur en pracht atelier. Voll.
pension. Nederlandstalig.

guy.gosselin@wanadoo.fr, moutondargile.com

0033 468 60 19 12 of 0033 611 67 03 25

MARIA TEN KORTENAAR – KARIN HEEMAN MASTERCLASS 'NERIKOMI' 26-27-28 JUNI

Deze Masterclass wordt gegeven door Maria ten
Kortenaar in samenwerking met Karin Heeman
in Karin's atelier in Frankrijk.

Gedurende deze drie dagen leer je werken met
gekleurd porselein/steengoed. Je leert ver-
schillende kleurschakeringen maken en kleurrij-
ke patronen ontwerpen. Dat is een tijdrovend
precisiewerk, maar met overweldigende resul-
taten. Het gaat om het proces van je eigen kleu-
ren en patronen leren maken. Aan het eind bouw
je een klein object met deze kleurrijke patronen.
Lestijden: 10.00 - 12.30 - Lunch - 14.00 - 17.30.

Het maximum aantal cursisten is acht. Totale
kosten: € 375,- inclusief alle materialen en lun-
ches. Lokatie: "Château de Barry" – 47140 Aura-
dou (Lot et Garonne) Frankrijk

E-mail Maria E-mail Karin

DIT IS EEN REGELADVERTENTIE. Dus zonder
plaatjes. En dus goedkoper: maar € 1,50 / regel.
Naar wens uitgevoerd: met **kleur**, **cursief** of **vet**.

EEN GROTE KOP KOST NIETS EXTRA! Er gaan
dan wel minder tekens op een regel... Dit jaar de
eerste plaatsing gratis! Deze advertentie kost
€ 10,50. [Klik](#) om contact op te nemen.

**Advertentiemateriaal voor het volgende
nummer graag aanleveren
voor 15 mei**

Kleispul

klei, gereedschappen,
grondstoffen, glazuren
Musselweg 119, Mussel
www.kleispul.nl

Schrijven voor de kleine K?

Ook een passie voor keramiek én voor schrijven?

Meld je aan!

Word deel van het succes!

Foto van de maand

Een foto van Jeannette Goudsmit, gemaakt in 2014 in Bratislava (SK), op het Ondrejský Cintorín, ofwel de Andreasbegraafplaats: 'Een klein oud porseleinen beeldje van Jezus aan het kruis, maar het is niet meer gaaf. En als je dan creatief bent, verzin je er wel wat op!'

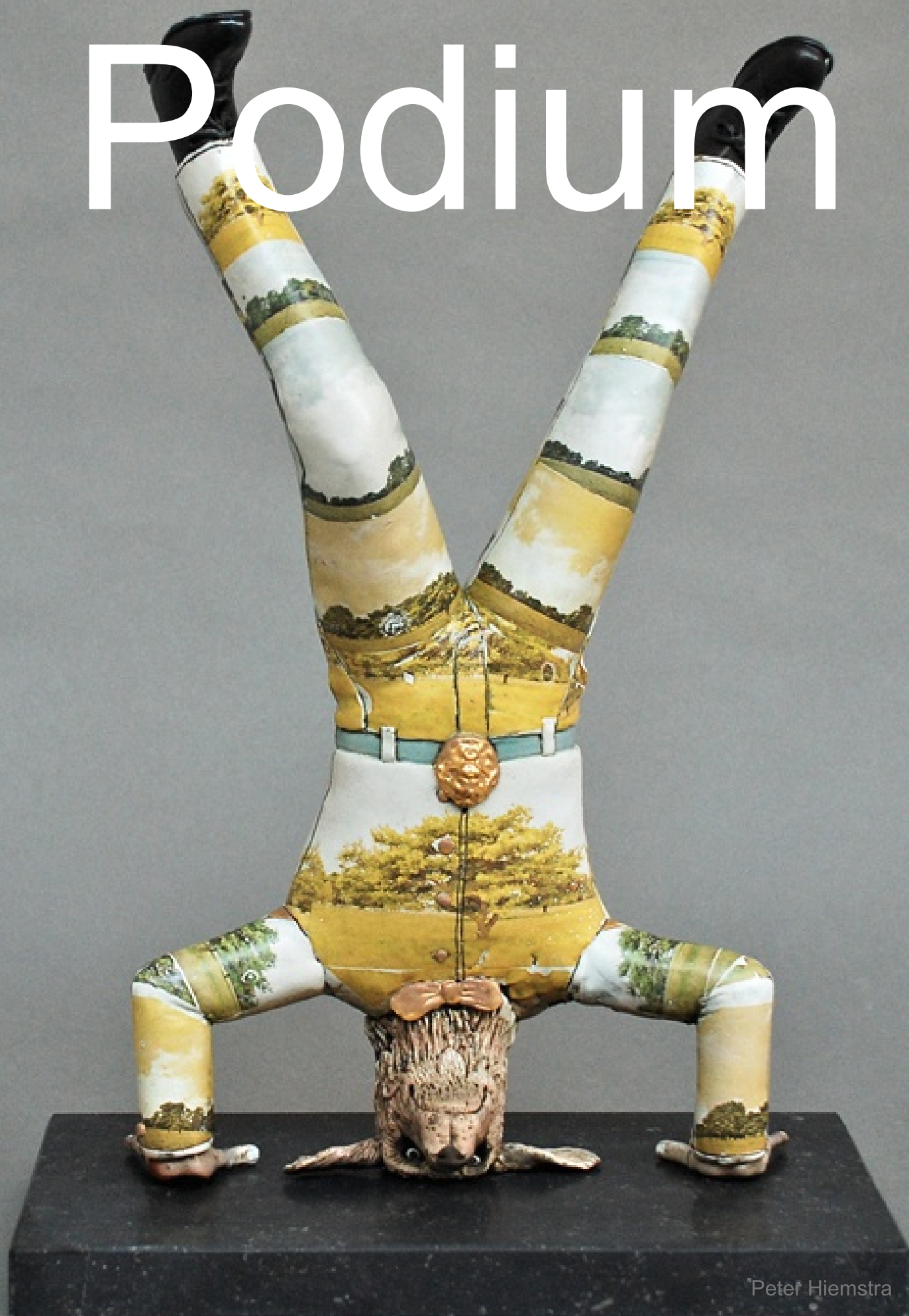
Ook een leuke of mooie of interessante of gekke foto? Stuur hem op om hier te publiceren!

De kleine

Samen weten we méér

De F is weer in de maand. De F van Fe_2O_3 ,
van Functioneel, van Figuratief. Maar ook van
Fouten, Formules, **V**ragen en Fritten.
Formuleer je vraag op het **kleine K** Forum.

Podium

Peter Hiemstra

Wild Things

Bij Keramiekcentrum [Tiendschuur Tegelen](#) gaat het er deze zomer wild aan toe met de tentoonstelling Wild Things: sculpturaal werk van hedendaagse Europese kunstenaars. Ze lieten zich inspireren door wilde, beestachtige zaken.

Tiendschuur koos voor de tentoonstelling werk uit van tien kunstenaars met een heel verschillende achtergrond. Hier een typering van de kunstenaars en hun werk.

Anna Dorothea Klug (DE, 1984) is een jong aanstormend talent. Ze studeerde in 2014 af aan de kunstacademie (richting keramiek) en al tijdens de studie viel haar werk in de prijzen. Anna woont en werkt in Halle, Duitsland. Ze maakt figuren die gaan over fantasie, over sprookjes en dromen. Haar wezens bieden troost, geborgenheid, gezelschap. Maar er zijn er ook die verwijzen naar angst, naar het monster dat zich onder je bed heeft verstopt. In haar mythologische figuren heeft zij op herkenbare wijze menselijke emoties verbeeld.

Peter Hiemstra (NL, 1954) studeerde aan de Minerva kunstacademie in Groningen. Hij is inmiddels al meer dan 36 jaar actief als beeldend

kunstenaar. Zijn werk kenmerkt zich net zoals bij de andere kunstenaars door een flinke dosis creativiteit en fantasie. Hij werkt uitgesproken figuratief, maar geheel realistisch is het niet. Hij laat dierfiguren menselijke handelingen verrichten, waardoor zijn werk een vervreemdend effect krijgt. Vaak is het een commentaar op het menselijk handelen. Hij maakt drie dimensionale spotprenten over de menselijke waanzin, heel treffend uitgevoerd in klei, soms confronterend, soms lachwekkend.

Aare Freiman (EE, 1960) is voormalig partner van **Ülle Sink** (EE, 1957). Dat die twee iets gemeenschappelijk hebben is behalve aan hun afkomst duidelijk te zien in hun werk. Vreemde wezens die aan een rijke fantasie zijn ontsproten. Op welke bestaande diersoort ze zijn geïnspireerd is nog vaag te zien. Het lijkt er nog het meest op dat een aantal dieren samen in de mixer zijn gestopt en er vervolgens een wonderlijke ratjetoe uit

Anna Klug

Aare Freiman

is gekomen. Voor Ülle is het werken alsof ze nog dagelijks kind mag zijn en zich helemaal mag verliezen in klei. Ze heeft geen plannen of schetsen, ze gaat gewoon met de klei aan de slag en spontaan en intuïtief worden haar wonderlijke wezentjes geboren.

Marieke Ringel (DE, 1984) studeerde in Landshut aan de kunstacademie en specialiseerde zich tijdens een stage bij de bekende Engelse keramist Nic Collins. In 2015 behaalde zij aan de kunstacademie in Halle haar specialisatie Keramiek. Sinds haar afstuderen gaat het hard met haar carrière; haar werk was al in 12 groeps- en 2 solo-exposities te zien, onder meer in München en Londen. Ook haar werk gaat over de wisselwerking tussen mens en dier. Ze studeerde af met een serie werken getiteld *Ik en het dier*, hier verbeeldt ze – of beter gezegd – vangt ze dieren in keramische dozen. Haar dierfiguren zijn een metafoor voor menselijke gevoelens en ervaringen, zoals troost, bescherming, wijsheid, het lijden, vrijheid en het ontembare.

Emma Rodgers (GB, 1974) is een meester in het vastleggen van beweging. Ze wordt gerekend tot een van de belangrijkste beeldhouwers in Engeland van dit moment. Ze weet de dieren te vangen in een houding die actie en leven laat zien. Op een vlotte, spontane en schetsmatige wijze construeert ze haar figuren. Vaak lijken haar beelden te zijn samengesteld uit flarden, losse rafels die nog lijken te wapperen van de beweging. Het is onvoorstelbaar dat deze ogenschijnlijk losse onderdelen een stevig geheel vormen en zo goed de essentie van een dier uitdrukken.

Gareth Nash (GB) woont en werkt in Wales. Hij groeide er op tussen de paarden. Toen hij de paarden uit de Tang-dynastie ontdekte, betekende dat het begin van een fascinatie die hem niet meer los heeft gelaten. Deze keramische beelden, gemaakt tussen 618 en 900 n. Chr. in China, werden geplaatst in graven van rijke personen als bescherming in het hiernamaals. Ze waren vaak heel groot en meerkleurig geglazuurd. Gareth Nash ontwikkelde tijdens zijn opleiding en zijn loopbaan als kunstenaar de vaardigheden met klei en glazuur waarmee hij de Tang-paarden kan benaderen. Uiteindelijk heeft hij er zijn eigen variant van, soms met als toevoeging wonderlijke ruiters.

Ülle Sink

Catherine Chaillou (FR, 1959) is afkomstig uit Frankrijk. Ze werkt als enige met de rakutechniek. Eigenlijk een vrij 'grove' techniek met de robuuste craqueléstructuur. Toch lijkt haar werk haast levensecht. Ze weet het karakter van de dieren heel goed in klei te vangen. Ze plaatst haar dieren op een vorm als sokkel, soms sober, soms bezet met barokke patronen; hierdoor krijgt het geheel een decoratief karakter. Ze geeft er haar eigen draai aan en hiermee gaat haar werk verder dan beestjes namaken.

Ross de Wayne Campbell (DE/US, 1964) zorgt dat je echt de kriebels krijgt. Hij is geboren in Las Vegas en studeerde beeldhouwen aan het Art Institute San Francisco. Na zijn afstuderen in 1992 volgde hij een gaststudie in Braunschweig, Duitsland. Hij woont en werkt nu in Berlijn. Hij zoomt met zijn werk letterlijk in op de insectenwereld. Kevers en libellen vliegen soms 40 keer uitvergroot in keramiek. Dan mag je hopen dat die niet tot leven komen! Hij heeft ze zekerheidshalve gezet in houten lijstjes, waardoor je het idee krijgt van opgeprikte insecten. De oorspronkelijke techniek was raku. Nu heeft hij een variant ontwikkeld die een vergelijkbare uitstraling heeft en beter is voor zijn burens in het dichtbevolkte Berlijn. Zijn glazuren laten de schilden minstens net zo mooi glanzen als bij de kevertjes die model stonden.

Beate Reinheimer (DE/NL, 1943) is geboren in Essen. Na haar studie textiel aan de Folkwangschule ging ze in 1972 keramiek studeren aan de Rietveld academie in Amsterdam, waar ze later ook als docente weer aan verbonden zou zijn. Zij specialiseert zich in gebruikskeramiek en is hiermee een bijzondere aanvulling op de expositie. Schedeltjes, stukken gewei, botten, boomschors en dennenappels vormen de elementen waaruit zij haar serviezen samenstelt. Eerst heeft ze van de losse onderdelen mallen gemaakt en met de porseleinen reproducties heeft ze haar werk vervolgens opgebouwd. Haar serviezen, kandelaars en sieraden zijn op het dierlijke geïnspireerd en verwijzen in de meest letterlijke zin naar de titel *Wild Things*.

12 mei t/m 10 september
Keramiekcentrum Tiendschuur
Kasteellaan 8
5932 AG Tegelen
Open: dinsdag t/m zondag 11 - 17

Catherine Chaillou

Ross de Wayne Campbell

Design#2

In deze tentoonstelling demonstreren vijf ontwerpers hoe zij keramiek en licht combineren en tot een schitterend schouwspel komen. Er zijn hangende en staande lampen te zien, maar ook projecties op porselein en een gigantische lichtgevende installatie.

Keramiek lijkt door zijn massieve karakter niet geschikt om te combineren met licht. Nederlandse ontwerpers staan er echter om bekend dat zij op originele en onconventionele wijze omgaan met hun materiaal. Een voorbeeld hiervan is Floris Wubben. Hij schilfert zijn porseleinen lampen met een gasbrander af, waardoor het doorschijnende effect van het materiaal versterkt wordt.

Het ontwerpersduo Kranen/Gille ontwerpt speciaal voor deze tentoonstelling een lichtinstallatie uit keramische tegels, old skool koperen verbindingen en LED-verlichting. De installatie vormt een lichtgevend landschap bij nacht. Alsof je bij heldere hemel over de polder vliegt. Bovendien zijn er ook diverse lampen van het ontwerpersduo te zien die gemaakt zijn voor het keramiekatelier Cor Unum.

t/m 5 november
Keramiekmuseum Princessehof
Grote Kerkstraat 11
8911 DZ Leeuwarden
Open: dinsdag t/m zondag 11 - 17

lees
meer

Sexy ceramics

Historische afbeeldingen, verborgen symbolen en bekende liefdesverhalen uit Oost en West vormen een belangrijk onderdeel van deze tentoonstelling. Courtisanes, femmes fatales, sensuele muiltjes en ondeugende herderstaferelen tonen een wereld vol verleiding. Het explicietere werk zal te zien zijn in de zaal met de peep-show, waarvoor een leeftijdsgrens van 16 jaar gehanteerd wordt.

De voorwerpen die getoond worden, komen uit de privécollectie van kunstverzamelaar Ferry Bertholet, kunstschilder, schrijver, collectionneur en restaurator. Hij werd geboren in 1952 en studeerde van 1970 tot 1976 aan de Rijksacademie voor Beeldende Kunst in Amsterdam. Hij staat bekend als kenner van Chinese erotische kunst en Japanse prenten. Van zijn hand zijn inmiddels zes kunstboeken in verschillende talen uitgebracht. In 2014 was de Chinese erotische collectie van Bertholet te zien in Sotheby's Art Gallery te Hong Kong. Vervolgens werden enkele van de belangrijkste stukken gebruikt in tentoonstellingen van het British Museum, het Berkeley Art Museum, De Nieuwe Kerk en het Rijksmuseum te Amsterdam.

t/m 9 juli
Keramiekmuseum Princessehof
Grote Kerkstraat 11
8911 DZ Leeuwarden
Open: dinsdag t/m zondag 11 - 17

lees
meer

Anne Wenzel, *Chasing Silence, Velvet Pheasant*. Courtesy AKINCI

Chasing Silence

Het Prinsessehof presenteert het nieuwste werk van Anne Wenzel. De kunstenaar werkte twee jaar aan haar serie *Chasing Silence*, die nu voor het eerst te zien is. Wenzel liet zich hiervoor inspireren door vanitasstillevens uit de Gouden Eeuw. Ze toont beelden van vogels die verstild op een enorme tafel liggen. Hun donkere veren schitteren en glanzen. Zelfs in de nabijheid van de dood bezitten de vogels kracht en schoonheid. Ze herinneren ons aan de pracht van het leven.

In vanitasstillevens staan de dood en de vergankelijkheid van het leven centraal, in de schilderkunst vaak geïllustreerd met schedels, gedoofte kaarsen en verwelkte bloemen. Wenzel brengt met haar keramisch werk een ode aan dit thema.

Bijzonder aan de serie is de donkere en toch kleurrijke uitstraling van de beelden. Door het gebruik van raku, een techniek die op een dergelijke schaal ongekend is, ontstaat een rijke schakering van kleuren op de zwartgeblakerde keramiek. Met veren, schitterend en glanzend, stijgt de schoonheid van Wenzels vogels krachtig uit boven hun weerloze verstilling: fenixen die uit hun eigen as herrijzen.

t/m 8 oktober

Keramiekmuseum Prinsessehof

Grote Kerkstraat 11

8911 DZ Leeuwarden

Open: dinsdag t/m zondag 11 - 17

lees
meer

Verboden porselein

Aan het begin van de jaren tachtig van de 20e eeuw worden in de Chinese stad Jingdezhen enorme hoeveelheden Ming-porselein opgegraven. De archeologische vondst zet de keramiekwereld op zijn kop: het gaat om het allervroegste porselein dat speciaal voor de keizers van China werd vervaardigd. Het keizerlijk hof in Beijing heeft het echter nooit bereikt. In *Verboden porselein – Exclusief voor de keizer* krijgen deze fijn gedecoreerde objecten na 500 jaar alsnog de aandacht die zij verdienen. In Museum Prinsenhof Delft zijn ze voor het eerst buiten Azië te zien.

t/m 9 juli

Museum Prinsenhof Delft

Sint Agathaplein 1

2611 HR Delft

Open: elke dag 11 - 17

lees
meer

The Silk Road

The Silk Road toont beelden van Wil van Blokland en Babs Haenen die elk op een geheel eigen wijze met porselein werken. Beide kunstenaars werken zowel in hun atelier in Nederland als in de porseleinstad Jingdezhen in China.

Wil van Blokland (NL, 1954) is gefascineerd door wat er gebeurt als haar werk in de oven ligt. Wat is de chemie tussen de verschillende grondstoffen die zij heeft toegepast? Haar werk is het resultaat van een proces van voortdurend onderzoek en op basis van voorgaande resultaten steeds weer opnieuw proberen. Niet volgens een systeem maar op haar gevoel, waarbij zij in vorm en kleur steeds naar een stralende eenvoud zoekt en tevens de grenzen van het technisch haalbare opzoekt.

Babs Haenen (NL, 1948) heeft met haar lange ervaring een textiele manier van werken ontwikkeld waarbij zij dunne lappen gekleurde porseleinklei drapeert op gipsen mallen en samenvlecht tot expressieve vormen. Dat kunnen vaasvormen of landschappelijke vormen zijn, geïnspireerd op *Scholar's Rocks*, de Chinese filosofenstenen. Naast haar autonome werk, zoekt zij ook samenwerking met architecten, wat resulteert in tegels die toepasbaar zijn in de bouw.

t/m 28 mei
Museum Waterland
Kaasmarkt 16
1141 BG Purmerend
Open: dinsdag t/m zondag 12 - 17

lees
meer

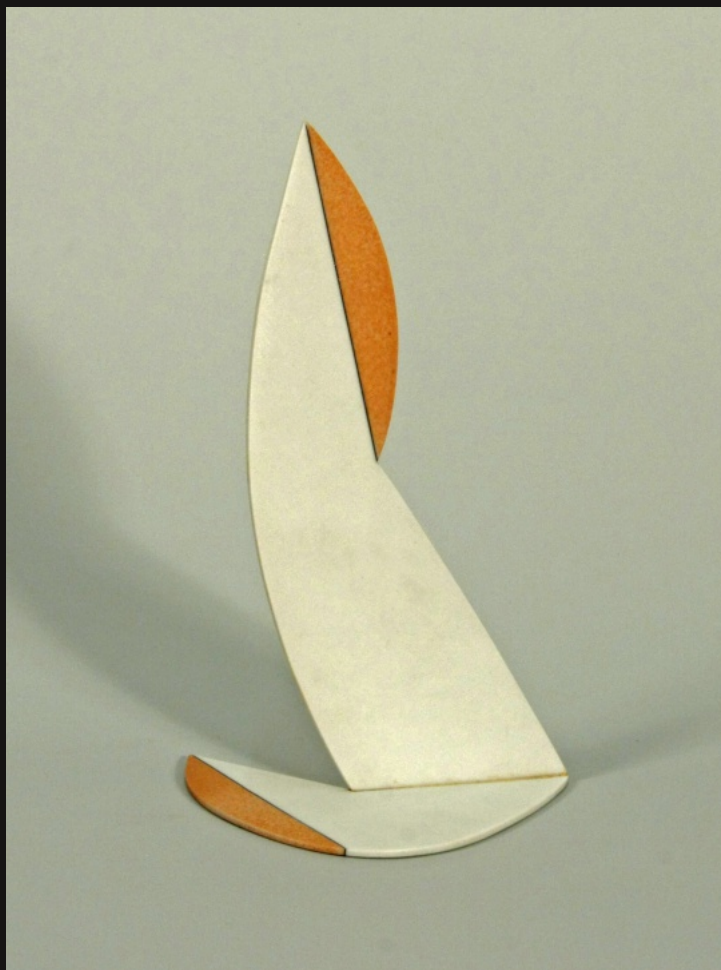
Jackson Li

Deze oprichter van internationaal keramiekcentrum Sanbao in Jingdezhen laat in de tentoonstelling *Post Imperial Porcelain – New Guan Ware* nieuwe interpretaties van oude Chinese keramiek zien. Dat gebeurt parallel aan de expositie over Keizerlijk Porselein in het Prinsenhof.

Li onderzocht oud keizerlijk porselein en besloot de traditie voort te zetten in een hedendaagse versie. Hij laat nu de resultaten zien: een serie porseleinen vormen die met de hand beschilderd zijn volgens de oude technieken, maar met hedendaagse decoraties.

t/m 21 mei
Galerie Terra Delft
Nieuwstraat 7
2611 HK Delft
Open: woensdag t/m vrijdag 11 - 18
zaterdag 11 - 17
1e zondag van de maand 13 - 17

lees
meer

Krenten uit de pap

Keramiekcentrum Tiendschuur laat de topstukken zien uit de verzameling die Keramiekcentrum Tiendschuur in de zomer van 2016 als schenking ontving van Pieter Doensen. Er is internationale en nationale hedendaagse keramiek te zien uit de periode 1953 tot en met 1995. Van autonoom werk tot design voor bekende porseleinfabrieken. Lucie Rie, Etie van Rees, Heidi Daamen, Jan van der Vaart, Johan van Loon, Geert Lap, Babs Haenen, Irene Vonck en vele anderen maken deel uit van deze indrukwekkende tentoonstelling.

t/m 7 mei

Keramiekcentrum Tiendschuur
Kasteellaan 8

5932 AG Tegelen

Open: dinsdag t/m zondag 11 - 17

lees
meer

Wild Things

Bij Keramiekcentrum Tiendschuur Tegelen gaat het er deze zomer wild aan toe. Bij de wilde beesten af. De tentoonstelling toont sculpturaal werk gemaakt door hedendaagse kunstenaars uit Nederland en de rest van Europa. Al het getoonde werk is gemaakt met beestachtige inspiratie. Van dieren en insecten, tot monsters en andere kruipende wezens.

De deelnemende kunstenaars zijn:

Catherine Chaillou (FR), Aare Freimann (EE), Peter Hiemstra (NL), Anna Dorothea Klug (DE), Gareth Nash (GB), Marieke Ringel (DE), Beate Reinheimer (NL/DE), Emma Rodgers (GB), Ülle Sink (EE) en Ross de Wayne Campbell (DE/US).

12 mei t/m 10 september

Keramiekcentrum Tiendschuur
Kasteellaan 8

5932 AG Tegelen

Open: dinsdag t/m zondag 11 - 17

lees
meer

Nicholas Marsh

Dat het leven één grote reis is, weet Nicholas als geen ander. Hij heeft het voorrecht om te wonen en te werken in een verscheidenheid aan plaatsen in de wereld. En iedere plek heeft invloed op zijn denken en maken. Het is en blijft een eclectische rit. Momenteel woont hij in Engeland in een oud mijnwerkersdorp waar zijn grootvader nog naar kolen groef. De aanwezigheid van voorouderlijke roots zie je uiteraard weer terug in zijn werk.

t/m 20 mei

Galerie Theemaas

Karel Doormanstraat 469

3012 GH Rotterdam

Open: dinsdag t/m zaterdag 9 - 17.30

zondag 12 - 17

lees
meer

John Higgins

De wortels van deze kunstenaar liggen in de Potteries, Stoke-on-Trent. De stortplaatsen van de fabrieken en de kanalen waren zijn speeltuin. Van jongs af aan kent hij het gevoel van klei in de handen. En van biscuit. Want hij liet kleine stukjes biscuit over het water van het kanaal stuiten. Hij gaat er nog steeds naar terug voor het gevoel van toen.

Hij ging naar de kunstacademie en voelde zich daar thuis. Hij studeerde er met mensen als Jacquie Poncelet en Angela Verdon, die nog steeds zijn vrienden zijn. Het werken met klei was open en speels. Dat heeft zijn werk beïnvloed en doet het nog steeds. Tijdens zijn opleiding werkte hij ook in de praktijk, bij een pottenbakkerij in Wales.

John is zijn hele loopbaan leraar en maker geweest en tevens inspecteur van keramiekcursussen. Hij heeft ook vaak in een jury gezeten en is momenteel voorzitter van de Dacorum and Chiltern Potters Guild. Hij is full-time pottenbakker en geeft nog elke week les.

21 mei t/m 1 juli

Galerie Theemaas

Karel Doormanstraat 469

3012 GH Rotterdam

Open: dinsdag t/m zaterdag 9 - 17.30

zondag 12 - 17

lees
meer

Herzlichen Glückwunsch!

Het Keramion in Frechen (DE) bestaat 15 jaar. Destijds werd de verzameling van de voormalige producent van steengoed artikelen Dr. Gottfried Cremer en die van het keramiek-museum van Frechen samengevoegd in een futuristisch gebouw.

In de voorbije jaren werd de verzameling verder uitgebreid met diverse schenkingen. Het museum laat de hoogtepunten daarvan tijdens deze nieuwe tentoonstelling zien.

t/m 4 februari 2018

Keramion

Bonnstraße 12

50226 Frechen

Duitsland

Open: dinsdag t/m vrijdag 10 - 17

zaterdag 14 - 17

lees
meer

Kunstaardewerkfabriek Antheunis

Verzamelaar Peter Bierens heeft begin vorig jaar een groot deel van zijn collectie aardewerk van de Kunstaardewerkfabriek Ed. Antheunis aan Museum Gouda verkocht. Het museum besloot tot deze aankoop omdat deze fabriek in de collectie ondervertegenwoordigd was. Deze tentoonstelling in de Catharinazaal laat zien wat voor moois Antheunis aan de collectie Gouds plateel heeft toegevoegd.

t/m 28 mei

Museum Gouda

Oosthaven 9 (tevens museumwinkel)

Achter de Kerk 14 (tevens museumcafé)

2801 JX Gouda

Open: dinsdag t/m zondag 11 - 17

lees
meer

Zomerexpositie

Beelden in Gees laat van de zomer weer het werk van diverse keramisten zien. Dit jaar kunt u het werk bewonderen van Martin McWilliam. Hij maakt klassieke Griekse en Romeinse vormen, die er uitzien alsof ze net opgegraven zijn. Verder zijn er: Hein Severeins met zijn bekende vazen met kristalglazuur, Horst Göbbels, die dat mooie dunne porselein met gaatjes en lijntjes maakt, Nicole Thoss met lithografie en zeefdruk op keramiek, Caroline Peeters met haar bewaarplaatsen in keramiek, Jan Jacob met vrouwenbeelden, expressief en ingetogen tegelijk, en Giuseppe Lamers met zijn abstracte, hoekige figuren.

t/m 24 september
Beelden in Gees
Schaapveensweg 16
7863 TE Gees
Open: woensdag t/m zondag 12 - 17

lees
meer

Maarten Baas

Het Groninger Museum presenteert de eerste grote solotentoonstelling van ontwerper Maarten Baas (1978). *Hide & Seek, Maarten Baas* laat het veelzijdige werk zien van een van de bekendste Nederlandse ontwerpers. Naast series als *Clay* en *Smoke*, waarmee Baas wereldberoemd werd, is ook nieuw werk te zien.

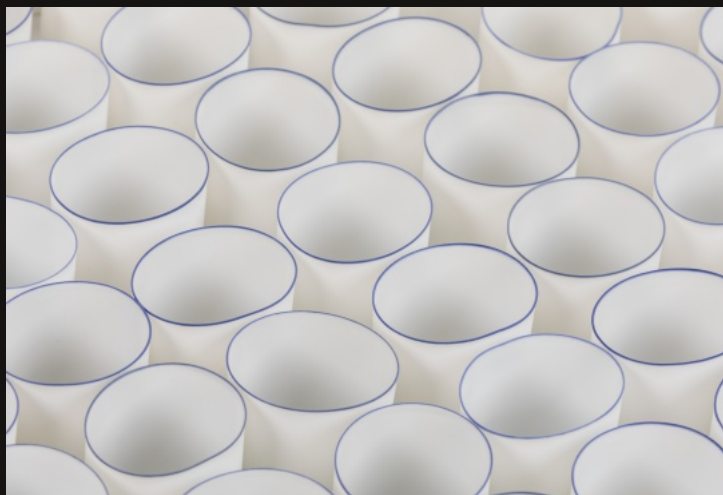
Zijn werk bevindt zich op het snijvlak van kunst en design en staat bekend als humoristisch, rebels en theateraal. *Hide & Seek, Maarten Baas* is een overzicht van zijn belangrijkste werk van de afgelopen 15 jaar.

Maarten Baas studeerde in 2002 af aan de prestigieuze Design Academy Eindhoven met de serie *Smoke*, waarbij hij meubilair verbrandde en vervolgens met een transparante epoxy-laag behandelde, waardoor het weer bruikbare meubelen werden. *Clay* bestaat uit handgemaakte meubelen die gemaakt zijn van synthetische klei. Het Mardini Restaurant in het Groninger Museum is volledig ingericht met deze unieke, handgemaakte *Clay*-meubelen.

t/m 24 september
Groninger Museum
Museumeiland 1
9711 ME Groningen
Open: dinsdag t/m zondag 10 - 17

lees
meer

Kleipers

Power of Materials

Toont het grensverleggende werk van twaalf designers: van Maarten Van Severen tot Roel Vandebeek en van Xavier Lust tot Piet Stockmans. Ontwerpers die het verschil maken zowel in materiaalgebruik of -toepassing als vormelijk. Nét zoals het Eames-echtpaar met multiplex en kunststof baanbrekend was, wijzen de twaalf ontwerpers in *Powers of Materials* de weg naar de toekomst.

In het kielzog van de Eames-tentoonstelling in C-mine Genk pakt de *Powers of Materials*-expo, van 18 februari tot en met 28 mei in de Piet Stockmans studio, uit met een intrigerende tentoonstelling rond vormelijke, technologische en materiaal-technische innovaties in design. Curator Karen Wuytens haalde in 2014 haar doctoraat met een onderzoek naar ontwerpmodellen en -processen van sieraden en objecten. Zij selecteerde samen met Cultuurplatform Design twaalf ontwerpers die baanbrekend werk verricht hebben in materie, productieproces of ontwerp.

t/m 28 mei
Studio Pieter Stockmans
C-mine 100
3600 Genk
België
Open: dinsdag t/m zondag 10 - 17

lees
meer

Catherine Chaillou

Bijzonder rakuwerk, met een talentvolle, natuurgetrouwe weergave van dieren en planten.

In het bescheiden atelier in de tuin van haar woning, een oude school in Charenton-sur-Cher ten zuiden van Bourges, realiseert Catherine een oeuvre in klei dat zijn weerga niet kent. Of het nu kleine roofdieren zijn, zoals hermelijnen, fretten of vossen, vogels van reiger tot winterkoninkje, reptielen en amfibieën, vissen en kreeften of bloeiende irissen, Catherine portretteert ze liefdevol en met onmetelijk geduld om door middel van handvormen met verschillende soorten chamotte klei en glazuurtoepassing een levensecht beeld te scheppen. Daarbij maakte ze een bewuste keuze voor in het wild levende dieren, huisdieren interesseren haar niet zo. Hoewel zij thuis omringd is met huisdieren zoals katten en kippen, heeft ze nooit de behoefte gevoeld die uit te beelden. Liever kiest ze voor slangen, ratjes, padden en andere door de mens niet geliefde dieren. Meest Europese dieren maar om scherp te blijven maakt ze ook reizen naar verre landen om daar ervaring op te doen met andere materie, vachten, schubben, veren, huidplooien van nijlpaarden, krokodillen en walrussen. Met potlood en krijt maakt ze er op papier minutieuze voorstudies van.

t/m 17 juni
Loes & Reinier International Ceramics
Korte Assenstraat 15
7411 JP Deventer
Open: donderdag t/m vrijdag 11 - 18
zaterdag 11 - 17

lees
meer

CHINA in Schipluiden

Met de tentoonstelling *China in Schipluiden* sluit Tineke van Gils zich aan bij de tentoonstelling *Verboden Porselein* in het Prinsenhof Museum in Delft. Nadat Tineke op Chinees verzoek 100 verschillende porseleinen theepotten draaide van het typische ivoorwitte *blanc de Chine* in Dehua in Zuid-China, maakte zij voor het project *The Blue Revolution* op uitnodiging van de stad Delft en Museum Het Prinsenhof een serie monumentale theepotten van het blauwwitte porselein in Jingdezhen. Eenmaal verliefd op deze beide zo hemelsbreed verschillende Chinese porseleinsoorten ging Van Gils op zoek naar de aard en de specifieke mogelijkheden van veel meer porselein op het wiel. *China in Schipluiden* toont een scala aan handgedraaid porselein. Geheel nieuw daarbij is een collectie blauwwit gemarmerde dozen en koffertjes waarin zelfs de kenner moeite zal hebben om het karaktersverschil te zien tussen dit porselein en het ware *blanc de Chine* uit Dehua.

Tineke's galerie, vlak naast de bourgondische buitenplaats Op Hodenpijl, is bijna dagelijks geopend. U bent welkom op goed geluk, of op afspraak. Chinese thee staat voor u klaar.

t/m 31 juli

Galerie Tineke van Gils

Rijksstraatweg 16

2636 AX Schipluiden

Open: op goed geluk en op afspraak

lees
meer

lazy susan, lazy susan, lazy susan, lazy susan, lazy susan, 2017,
Nero/Alessandro Neretti - courtesy of the artist

Life is a burning tire

Voor zijn eerste soloproject in Nederland ontwikkelt de Italiaanse kunstenaar Nero/Alessandro Neretti (Faenza, IT, 1980) 20 nieuwe werken speciaal voor museum Beelden aan Zee. Hij laat zich inspireren door beroemde meesterwerken uit de Nederlandse Gouden Eeuw. Met een knipoog naar Vermeer en Frans Hals geeft hij het langzame verval weer in het hier en nu. Nero is op een persoonlijke zoektocht naar de dynamiek in samenleving, politiek en economie. Deze treedt hij tegemoet met een kritische blik en een gezonde dosis ironie.

t/m 27 augustus

Museum Beelden aan Zee

Harteveltstraat 1

2586 EL Den Haag

Open: dinsdag t/m zondag: 10 - 17

lees
meer

Fluisteringen

DeKunsttuin laat in de nieuwe seizoensexpositie werk zien dat subtiel is, poëtisch of verstild, waarin het detail en de fijnheid opvallen. Werk dat al voelend en 'fluisterend' is ontstaan. De exposanten van dit jaar zijn:

Harry Agema (sieraden: porselein), Jos van Alphen (keramiek: gebruiksgoed), Bert Andreae (kleinplastiek en tekeningen), Tanneke Barendrecht (buitenbeelden), Marianne van den Breeden (keramiek: buidelvazenproject), Angelien Coco Martin (portretten), Véronique Depondt (keramiek), Wanda Entjes (ontwerpen in porselein), Simon Gort (hout), Annelies Haring (diverse materialen), Rense Jansen (hout en LED: branch-lights), Wietse de Jonge (hout), René Kaiser (folly's e.a. keramisch werk), Mirjam Kerstholt (keramiek, o.a. kleinplastiek), Jolande van Luijk (wol, vilt en linnen), Emma van der Meulen (keramiek: gebruiksgoed), Sabine Moshammer (keramiek, glas en LED), Nicoline Nieuwenhuis (keramiek: siervazen), Heike Rabe (keramisch tuinmeubilair, fontein), Judith Reedijk (keramiek: beelden), Marja Steinmetz (glas: kleinplastiek en sieraden), Beatrijs Schweitzer (beelden/installaties, buiten en binnen), Chris Timmers (fotografie: dibond, buiten), Pim van Vliet (émaux: landschappen, binnen).

14 mei t/m 17 september
DeKunsttuin
Hospitaallaan 19
9341 AG Veenhuizen
Open: woensdag t/m zondag 13 - 17

lees
meer

Razumovskaya en Wieth

Razumovskaya is een keramisch kunstenaar en schilder. Haar relatie met kunst is gevormd in haar vroege kindertijd: vanaf vijfjarige leeftijd volgde ze kunstlessen in het Hermitage Museum in haar geboortestad St. Petersburg en dat bezoekt ze nog steeds zo vaak mogelijk. Een andere sterke invloed kwam uit het bestuderen van klassieke talen op het gymnasium. Dit bracht haar liefde voor oude objecten, en de klassieke architectuur en cultuur. Zelf zegt ze: 'Ik probeer mezelf te zien als maker met een gevoeligheid als van ambachtslieden en tekenaars uit vroegere tijden.'

Ida Wieth combineert het conceptuele poëtische van de kunstenaar met de technische kennis van materialen en technieken van de ambachtsman. Ze gebruikt zowel glas als keramiek en soms hout om esthetische innovatie voort te brengen. Wieths ambachtelijke persona blaast en trekt 'rechte lijnen' van warm glas in holle buizen om fragiele structurele lagen te vormen. Deze lagen worden dan opnieuw gevormd, opnieuw gesmolten en gemonteerd met dun koperdraad voordat ze met keramische buizen worden verbonden. Zo laat dit haar conceptuele benadering zien.

29 april t/m 3 juni
Puls Gallery
Edelknaapstraat 19
1050 Brussel
België
Open: woensdag t/m zaterdag: 13 - 18

lees
meer

OUT-OF-THE-BOX III

HazArt in Soest viert 25 jaar exposities van hedendaagse kunst. In 1991 vond de eerste expositie van hedendaagse beeldhouwkunst plaats. Tegenwoordig zijn het allang niet meer alleen sculpturen die geëxposeerd worden, maar ook installaties, objecten, schilderijen, grafiek en dergelijke. Nu, 25 jaar later, zijn er drie bijzondere exposities gepland om dit jubileum inhoud te geven. Daarvoor is er in de archieven gedoken en zijn de namen van de kunstenaars die hier de afgelopen jaren geëxposeerd hebben bijeen gebracht.

Reflecterend op de titel van de expositie kiezen sommige kunstenaars ervoor zich in een ander materiaal uit te drukken. Dat dwingt vaak tot nieuw onderzoek en een andere beeldtaal. Dat geldt met name voor Gertjan van der Stelt, bekend van zijn keramische objecten. Hij koos voor het experiment en toont in de beeldentuin twee objecten in cortenstaal waarbij het thema 'Out-of-the-Box' letterlijk is uitgevoerd. Opvallend in deze expositie is de grote variatie in technieken en materialen en het grote vakmanschap van de kunstenaars.

t/m 6 mei

Kunststichting HazArt

Pimpelmees 3

3766 AX Soest

Open: woensdag t/m vrijdag 10 - 17

zaterdag 10 - 16

lees
meer

Foto: Yna van der Meulen

Markt & Beurs

Internationale Keramiekmarkt Dwingeloo

Op de Brink van Dwingeloo

25 mei, 10 - 17

Goudse Keramiekdagen

Op de Markt van Gouda

25 en 26 mei, 10 - 17

Internationale Glas- en Keramiekmarkt

Gemeenschapscentrum Den Breughel

3150 Haacht

België

28 mei, 10 - 18

Rakuvaria Festival

Ulfterhoek 25 B

5975 RG Sevenum

4 en 5 juni, 11 - 17

Blij met klei

Tuinen van het Museum der Koninklijke

Marechaussee

Buren

11 juni, 12 - 17

lees
meer

In Memoriam

Geert Lap 1951-2017

Eergisteren, 26 april, overleed Geert Lap, een van de grote keramisten van onze tijd. Hij zag klei als middel, niet als doel, en wist als geen ander vormen tot hun absolute minimum te reduceren. Een purist, die door zijn benadering wereldberoemd werd.

Lap studeerde aan de Koninklijke Academie voor Kunst en Vormgeving in 's-Hertogenbosch en later aan de Gerrit Rietveld Academie in Amsterdam. Daar was Jan van der Vaart zijn docent. De verwantschap in het werk van beide keramisten is duidelijk. Waar Van der Vaart geometrie in zijn vormen liet domineren koos Lap voor de vorm zelf. Hij liet de vorm spreken door alle elementen die niet essentieel zijn te verwijderen. De vaas of schaal wordt op die manier een autonoom kunstwerk. Door zijn eigenzinnige kleurgebruik wist Lap zijn vormen nog meer autonomie te geven: elke gedachte aan functionaliteit wordt zo helemaal ontkracht.

In het begin van zijn carrière gebruikte Lap porselein als materiaal, met matte glazuren die altijd een deel van de scherf lieten zien. Halverwege de jaren tachtig begon hij met steengoed te draaien om een meer betrouwbaar basismateriaal voor zijn uiterst dunne stukken te hebben. Hij ging toen ook over van glazuur op terra sigillata, die zijn werk een matglanzend uiterlijk gaf.

Naast het werk in zijn atelier in Amsterdam gaf Lap tussen 1985 en 1987 ook les aan de Design Academy in Eindhoven en de Academie voor Beeldende Kunsten Minerva in Groningen. Sinds 2010 maakte hij vanwege zijn lichamelijke gesteldheid geen werk meer en koos voor samenwerking met Cor Unum in Den Bosch om zijn ideeën toch te kunnen realiseren.

▲ Portret circa 2005, foto: Cor Unum

▼ Object, circa 1980, foto: Capriolus Contemporary Ceramics

De inspiratie website:
de blik op de wereld van de keramiek
en... actueel nieuws op de
Facebookpagina

Nog meer publicaties over inspiratie en knowhow

Colofon

De kleine K

Dit onafhankelijke digitale keramiekmagazine biedt inspiratie en knowhow over keramiek. Voor amateurs en professionals. Onafhankelijk, met informatie waar u wat mee kunt.

Uitgever

Stichting k+K, secretariaat: Montpalach,
F-82140 Saint-Antonin Noble Val
deKleineK.nl,
inspiratie@ceramic.nl.

Publicatie

De kleine K verschijnt in principe op de laatste vrijdag van elke maand. Het aantal pagina's is variabel. Niet meer dan een derde van het aantal pagina's is gewijd aan advertenties.

Abonnementen

kunnen alleen online afgesloten worden. Aanmelden kan [hier](#). Wijzigen en opzeggen kan via de link in de mail, die bij aanmelding werd toegestuurd; u vindt de link ook in de mail die elke maand het verschijnen van een nieuw nummer aankondigt. Abonnementen lopen van het eerste nummer na aanmelding tot en met het laatste nummer voor opzegging.

Een aantal oudere nummers kan gratis van de website gedownload worden.

Prijs

Dit magazine is gratis. Advertenties en donaties houden het zo.

Adverteren

De tarieven zijn aantrekkelijk. Op de [tarievenkaart](#) vindt u ook informatie over aanleverspecificaties, kortingen en dergelijke. Verdere informatie kunt u [aanvragen](#). Door te adverteren sponsort u *de kleine K* en werkt u mee aan continuïteit.

Geïnspireerd?

Investeer in verrijking van de keramiekwereld en houd *de kleine K* gratis. Dat kan door [vriend](#) te worden, te doneren of te adverteren. Elke donatie is welkom. Maak een bedrag over naar IBAN NL68INGB0007343733 t.n.v. Stichting k+K.

Inhoud

Samenstelling en grafische vormgeving, teksten (tenzij anders aangegeven): Mels Boom. Foto-verantwoording: als door kunstenaars geleverd. Aan deze uitgave droegen bij: Cormac Boydell, Tessa Eastman, Elvira Groenewoud, Sander Hendriks, Roger Lewis, Ad van Lieshout, Yna van der Meulen en Netty van Osch.

Kopij

Werk mee aan een volgende uitgave! Kopij kan, alleen in digitale vorm, altijd ingeleverd worden bij inspiratie@ceramic.nl. Beeldmateriaal moet van voldoende resolutie zijn (minstens 1500 x 2500 pixels, niet gecomprimeerd) en vrij van rechten. De inzender van tekst en beeldmateriaal vrijwaart de uitgever voor aanspraken van derden. Teksten en afbeeldingen kunnen bewerkt worden.

Het maken van keramiek is niet altijd zonder risico's; goede voorbereiding en kennis terzake is noodzakelijk. De informatie in deze uitgave is met zorg samengesteld, maar de samenstellers kunnen niet aansprakelijk gesteld worden voor de juistheid ervan.

© Alle rechten voorbehouden. Teksten en afbeeldingen in deze uitgave zijn beschermd tegen kopiëren. Het opheffen van deze bescherming is niet toegestaan. Printen voor eigen gebruik, kopiëren van de integrale uitgave en het doorgeven daarvan mogen wel.

[inspiratie website](#) | [contact](#) | [gratis abonnement](#)

[Download](#) verschenen nummers.

Bezoek de [Facebookpagina](#) met actueel nieuws of het [forum](#) voor vragen en opmerkingen.

